

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 270

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Fraunhofer, 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 280

Maribor, sreda 27. novembra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelemani v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujca 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.400

Cena
din 1.—

Maršal Badoglio v Albaniji

Iz Rima poročajo, da je prispel v Albanijo šef italijanskega generalnega štaba — Neuspel grški poizkus izkrcanja pri Santi Kvaranti — Grki in Angleži poročajo o nadaljnjem napredovanju grških čet — Akcija albanskega majorja Ali Mehmeda v Albaniji

RIM, 27. novembra. CBS. ITALIJANSKI ŠEF GENERALNEGA ŠTABA MARŠAL BADOGLIO JE PRISPEL V ALBANIJO.

Zadnja poročila z grških bojišč

VCERAJSNJE ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 27. nov. Stefani. Italijanski glavni stan je izdal včeraj sledeče vojno poročilo z grške fronte: Grška fronta: Sovražnikovi oddelki izkrcani na epirski obali, so delno uničeni, delno smo jih pa z orožjem vred ujeli. Naše letalstvo je izvedlo mnogoštevilne napade na vsem operacijskem področju v tesnem sodelovanju s suhozemskimi silami. Prometna križišča, kolone z mehaniziranimi vozili in sovražnikove čete v dolini Kalamasu, v Arti in okolici Peratija in Erzekeja so bile predmet srditega bombardiranja iz velike višine, iz nizke višine in strmo-glavljanjem. Utrdbe na otoku Krju smo večkrat bombardirali in jih zadeli ter zažigali hude požare in povzročili eksplozije. Naši lovci so zbili nad Dračem dve lovski letali tipa Blenheim. Sovražnikova letala so letela nad Lerom in Stampalijo. Poškodovana so poslopja, od katerih ima samo eno nekaj vojaškega pomena. Smrtnih žrtev ni bilo in tudi ranjenih ni nihče. Protiletalska obramba je zbila pet sovražnikovih letal.

RIM, 27. nov. CBS. Uradno poročilo pravi, da so bile grške čete, ki so se izkrcale na epirski obali, deloma uničene, deloma pa zajete z vojnim materialom vred.

ANGLEŠKI NAPAD NA LEROS

RIM, 27. nov. Stefani. Dopisnik agencije je javlja o včerajšnjem napadu na italijanski otok Leros v Dodekaneški skupini. Grška letala so se pojavila nad Lerosom pred rano zoro. Vrgla so rakete in bombardirala. Italijanska protiletalska obramba je bila v akcijo ter takoj sestrelila tri od dvajsetih angleških letal. Reflektorji so odkrili še druga letala, protiletalski topovi so jih obsuli z izstrelki. Angleži so izgubili pet, verjetno pa še eno ali dve letali. Ker angleški napad na Leros ni uspel, so se vrgli na drugi otok — Stampalijo.

ITALIJANI O LETALSKIH AKCIJAH

RIM, 27. nov. Stefani. Letalski dopisnik »Messaggera« javlja, da so se morali italijanski piloti boriti zadnje čase na grško-albanski fronti z zelo dobrimi sovražniki letalci. Anglija se lahko poslužuje v Grčiji 60 letalšč. Njih letala raznih tipov so se stalno spoprijemala z italijanskimi. Italijanske izgube so bile pri tem brezpomembne, tem večje pa angleške. V ostalem sami Grki ne zaupajo Angležem, ako grški propagandni minister pravi »za pomoč, kolikor je ta še mogoča«. V teku petih ur je neka formacija italijanskih trimotornih bombnikov napadla Filates in Kri, kjer so nastali požari, ki so trajali ves dan. Druga letala eskadrilje »Alioni« so napadla cestna križišča in neki most čez reko Kalamas. Poškodovano so letala ponovno bombardirala vojaške naprave na Krju. S plikanjem so italijanski letalci vrgli v zrak več mostov in cest ter obstreljevali dolge kolone sovražnih čet v zaledju, ko so bile na poti na fronto. Utrdbe na Krju so bile napadene še tretjič, prav tako pristanišče. Eskadrilja italijanskih lahkih »Labudov« je bombardirala področje Kalamasa. Dopisnik opisuje junaški boj dveh italijanskih lovcev s štirimi angleškimi »Blenheimi«. Med ostrim bojem in obstreljevanjem v zraku je bil en »Blenheim« se-

streljen ter je padel v plamenih na zemljo. Zadeta sta bila tudi druga dva »Blenheimi«, ki sta se morala umakniti.

MARŠAL BADOGLIO

GRŠKA VOJNA POROČILA

ATENE, 27. nov. Reuter. Grške čete so povsod v napredovanju. Pri Korici je bilo zajetega veliko materiala ter 6 nepoškodovanih letal. Italijanska letala so napadla več vasi v Epiru, na Krju in Kefaloniji.

ATENE, 27. nov. Reuter. Veliko itali-

janskih vojakov se prijavlja grškim oblastvom, posebno v okolici Korice. Ti vojaki prihajajo iz gozdov, ker jim je pošla vsa hrana. Veliko vojnega materiala je bilo zajetega v okolici jezera Malik. Tam sta bili zajeti tudi dve zapuščeni letali.

ATENE, 27. nov. CBS. Grki so včeraj odbili italijanski protinapad. Nikjer niso bile grške čete ustavljene v napredovanju. Skozi Pogradec prihajajo stalno grška ojačanja, na jugu se pa bije bitka za Argirokastro.

ANGLEŠKO POROČILO

KAHIRA, 27. nov. CBS. Letalsko poveljstvo Bliznjega vzhoda javlja, da so angleška letala napadla koncentracije italijanskih čet v umiku pri Elbasanu z bombami in strojnimi. Elbasan je le slabih 30 km oddaljen od glavnega albanskega mesta Tirane.

NEUTRALNO POROČILO

LONDON, 27. nov. CBS. Grške čete

Ali Mehmedova akcija v Albaniji

ATENE, 27. nov. CBS. Velika italijanska pojačenja prihajajo nepretrgoma v Albanijo. Na stotine letal je že priletelo iz Italije. Stotine transportov italijanskih čet je prispelo v Drač v teku včerajšnjega dneva. Te transporte štiti znana letalska eskadrilja »Desperata«. Albanski uporniki napadajo italijanske čete med Korico in Elbasanom. Begunci in vojni ujetniki pripovedujejo, da se Albanci v skupinah po 6 skrivajo v gozdo-

so se izkrcale z neke grške ladje na epirski obali v zaledju pristanišča Porto Edda (to je bivše pristanišče Santi Quaranta, ki so ga Italijani svojčas na čast Mussolinijeve hčerke in soproge zunanjega ministra Ciana prekrstili v Porto Edda). Grško uradno poročilo priznava, da je bil del teh čet uničen, del pa ujet od Italijanov po težkem boju z noži in granatami. Grške čete so zavzele kraj Philad. Na severnem bojišču so grške čete predrle 15 km daleč od Muskopolja.

GRČIJA JE SLOŽNA

ATENE, 27. nov. Reuter. Grški minister za propagando Nicolaidis je izjavil, da se morajo Grki za svoje uspehe na albanskem bojišču zahvaliti izključno samo bajonetom. Grčija ni bila nikoli v svoji zgodovini bolj složna in edina, kakor je sedaj. Minister je nadalje izjavil, da doslej na fronti Angleži še niso nastopili.

Nadaljnje pomirjevanje na Balkanu

Incident z Jugoslavijo poravnán — Angleška obljuba Bolgariji — V Italiji izjavljajo, da se Nemčija ne bo vmešala v italijansko-grško vojno — Pristop Bolgarije k trojni zvezi ne prihaja več v poštev

SOFIJA, 27. nov. ZPV. V Bolgariji se opaža znatna pomiritev razpoloženja in vsi znaki kažejo, da bo Bolgarija ohranila tudi v bodoče dosedanje stališče nevmešavanja v sedanjo vojno. O pristopu k trojnemu paktu ali potovanju ministrskega predsednika Filova in zunanjega ministra Popova v Berlin se ne govori več. Tudi vest, da se nemški poslanik v Sofiji se je mudil v Berlinu, vrača spet na svojo mesto, deluje pomirjujoče. Včeraj se je nadaljevala debata v sobranju, pri kateri je govoril prvi bivši ministrski predsednik prof. Cankov, ki je med drugim dejal, da je poslanec Dumanov govoril več kakor je bilo potrebno, se čudi, čemu prisojajo v tujem svetu njegovo govoru toliko važnost, ki je Dumanov le mlad poslanec brez posebnega pomena in ni torej nobena važna ali odločujoča osebnost. Cankov je dejal, da tudi on sicer ni popolnoma zadovoljen s prijateljskim paktom z Jugoslavijo, toda v samem prestopnem govoru je bilo glase, da se razvijajo odnošaji med Bolgarijo in Jugoslavijo v duhu tega pakta. Cankov je dejal nazadnje, da je incident med Bolgarijo in Jugoslavijo s tem poravnán. Debata se danes nadaljuje in bo najbrže šele jutri zaključena.

ANGLEŠKI KOMENTARJI

LONDON, 27. nov. ZPV. V londonskih političnih krogih menijo, da je nevarnost razširitve konfliktov na Balkanu z bolgarsko odločitvijo vsaj zaenkrat odstranjena. Na Bolgarijo je vplival položaj, ki ga je zavzela sosesčina Bolgarije, predvsem Turčija, ki je odločno pokazala, da ne bi

mogla ostati ob strani. Mnogo pozornosti pa je vzbudila v Londonu tudi izjava, katero je podal na neko zadevno vprašanje podtajnik za zunanje zadeve Butler. Butler je dejal, da bo Velika Britanija Bolgarijo, ako ostane nevtralna in se ne pridruži aktivno sovražnikom Velike Britanije, upoštevala pri vsakem miru, pri katerem bo sama sodelovala in bo popolnoma upoštevala suverenost in nedotakljivost Bolgarje, kar se nanaša tudi na južno Dobrudžo, ki je pripadla Bolgariji po sodbodnem sporazumu med Bolgari in Romuni.

ITALIJANSKI KOMENTARJI

RIM, 27. nov. Col. B. S. Dobro informirani krogi pravijo, da je Nemčija prepuščila boj z Grčijo Italijanom in da ne bo intervenirala v prilog Italije. Isti kro-

gi tudi zanikujejo vesti, da se pripravlja Nemčija na napad na Turčijo. Nemčija želi samo preprečiti, da bi Turčija stopila v vojno na strani Grčije. Pristop Bolgarije k trojzvezi ne pride več v poštev, kajti Turčija bi bolgarski podpis vzela za povod, da lahko vstopi v vojno na strani Velike Britanije.

SARADŽOGLOV EKSPOZE

ANKARA, 27. nov. Stefani. Zunanji minister Saradžoglu je podal pred parlamentarno skupno narodne stranke ekspozice o zadnjih dogodkih. Poročilo je bilo soglasno sprejeto.

ANKARA, 27. nov. Anatolska agencija javlja, da je trgovinski minister Nemzi Topçioğlu odstopil. Na njegovo mesto je imenovan Muntaz Ekeji.

Boj proti sabotazi v USA

WASHINGTON, 27. nov. Reuter. Senat je soglasno osvojil zakonski načrt, ki predvideva ostre kazni za sabotažna dejanja v industriji. Predvsem strogo se bo postopalo proti onim saboterjem, ki bi ovirali delo v industriji za oboroževanje. Ker je zakonski načrt sprejel že tudi parlament, bo predložen Rooseveltu v končni podpis. Za prestopke je predvidena kazen 10 let ječe in 10.000 dolarjev. WASHINGTON, 27. nov. Reuter. Roosevelt je po konferenci s svojimi svetovalci izjavil, da je najvažnejša dolžnost odstraniti v USA vsako sabotažno dejanje v tovarnah. Podjetja, ki so sklenila

z državo pogodbe glede proizvodnje za vojno industrijo, bodo posledje dolžna voditi strogo kontrolo nad saboterji. Preučavajo se še nadaljnji zakoni, katerih namen bo, preprečiti vsak poizkus štrajkov. Preučeno je bilo tudi vprašanje protiameriških akcij v USA. Poedina ministrstva so dobila navodila, kako postopati proti vsem subverzivnim elementom. Veliko število brezposelnih bo poslanih na delo v tovarne, ki delajo za državno obrambo. Določeno so za to že velike vsote. Olajšave glede proizvodnje letal bodo veljale izključno le za fabrikacijo bojnih avionov.

Drug nemški letalski napad na Bristol

Včerašnje nemško poročilo o uspehih nemških napadov na angleške ladje in na Anglijo samo — Angleži poročajo, da je bil zopet močno napaden Bristol, dočim so angleška letala izvršila napade na Nemčijo do Berlina — V preteklem tednu potopljenih ladij za 72.000 ton

VČERAŠNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 27. nov. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Neka nemška podmornica je pod poveljstvom stotnika Seppkeja potopila 41.400 ton sovražnikovega brodograjskega letalske skupine so tudi v noči s 24. na 25. novembra izvedle uspešne maščevalne akcije proti Londonu. Posebno hude eksplozije in velike požare smo opazili v središču mesta in na bregovih Temze. Druge močne letalske formacije so pa, kakor smo že poročali, izvedle isto noč napade na važne vojne cilje v Bristolu. Več ur brez prestanka smo metali zažigalne in eksplozijske bombe največjih kalibrov na pristaniške in industrijske naprave. Tod smo uničili mnogoštevna skladišča z velikimi rezervami surovin in naprave za njihovo predelavo. Razdejali smo tri naprave za plin in en velik mlin. Ves prostor okoli Bristola se je po poročilih prič izpremenil v eno samo veliko pogorišče. Druge napade smo izvedli isto noč na nekatera druga mesta srednje in južne Anglije. Zaradi neugodnih vremenskih razmer, ni bilo 25. novembra pomembnejših letalskih bojev. Manjši oddelki lahkih borbenih letal so izvedli

napade na razne vojaške cilje v južni Angliji in vrgle bombe velikega kalibra. Miniranje angleških pristanišč in ladjedelnic se nadaljuje po določenem načrtu. Kakor smo že poročali, so daljnostrelne baterije kopenske vojske in mornarice izvršile 25. novembra zvečer napad na neki angleški konvoj, ki se je skušal prebiti proti zahodnemu delu Rokava. Sovražnikov odgovor je ostal brez učinka. Konvoj smo razbili. Preteklo noč je sovražnik vrgel v severozahodni Nemčiji bombe na nekaj krajev. Bombe so napravile manjšo škodo v neki vasi. Sovražnik je včeraj izgubil dve letali, eno od njih v letalskem boju, eno pa v akciji protiletalske obrambe. Na nemški strani ni bilo izgub.

DANAŠNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 27. nov. DNB. Več angleških letal je skušalo ponoči doseči Berlin. Zaradi močnega protiletalskega obstreljevanja se ni niti enemu letalu posrečilo, predreti obrambni pas prestolnice. Le nekaj bomb je padlo na predmestja. Poškodovanih je nekaj hiš.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 27. nov. CBS. Z isto taktiko

kakor nad Coventry in Birmingham, so nemška letala prišla nocoj že drugič nad Bristol. V Londonu skoro ni bilo napada, imel je le kratek alarm popoldne. V teku dneva so bila sestreljena 4 nemška letala.

LONDON, 27. nov. Reuter. Sinoči je bila aktivnost sovražnih letal takoj po nastopu mraka manjša. Nato je nastalo v zraku zatišje, ki je trajalo do 5. ure zjutraj. Vrženih je bilo nekaj bomb na zahodni del Londona in na nekatera mesta v grofiji Kent. Materialna škoda je majhna, ljudskih žrtev ni mnogo.

ANGLEŠKE LETALSKE AKCIJE

LONDON, 27. nov. Reuter. Angleška letala so nocoj bombardirala objekte v Nemčiji in severni Italiji. Napaden je bil tudi Berlin, koder so bile vržene bombe. London in ostala Anglija je imel mirno noč. Prejšnji teden so sovražne podmornice uničile 58.000 ton angleških in 14.000 ton zavezniških trgovskih ladij.

LONDON, 27. nov. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala sinoči letela nad severno Italijo in Nemčijo tja do Berlina.

Smrt lorda Rothermerea

WELLINGTON, Bermuda, 27. nov. Reuter. Lord Rothermere, 72 letni angleški novinarski podjetnik, je v bolnišnici umrl. Prišel je 4. novembra iz Kanade.

Harold Sidney Harmsworth, lord Rothermere, je bil rojen 26. apr. 1868. Njegov oče je bil odvetnik, sam pa se je posvetil profesorski službi na cambridgeski univerzi, kjer je predaval zgodovino angleške literature, pomorsko zgodovino in ameriško zgodovino v Oxfordu. L. 1917—1918 je bil letalski minister. Prvi je začel v Angliji izdajati poceni list. Njegov »Daily Mail« je zaradi cenovnosti in popularnega pisanja dosegel največje naklade. Bil je lastnik novinarskega konzorcija, ki je izdajal več listov v Angliji. Politično je dolgo podpiral konservativce ter Chamberlaina. V zunanji politiki je bil velik prijatelj Madžarov in je bil v prvih povojnih letih njihov pravi zaščitnik ter zagovornik njihovih zahtev proti drugim narodom.

GRANDI O NEMČIJI

BERLIN, 27. nov. Stefani. Italijanski pravosodni minister Grandi je pred odhodom iz Nemčije sprejel predstavnike tiska in jim dejal, da je navdušen nad tem, kar je videl v Nemčiji. Vse svoje materialne in duhovne sile ter sredstva je vložila v cilj končne zmage in v duhu politike sil osi. Akcija Nemčije bo skupaj z Italijo izboljšala socialni red v svetu ter mu odredila novo usodo. S sestanka s Hitlerjem odnaša globoke vtise, prepričan, da je vodja Nemčije velik in lojalen prijatelj Mussolinija. V geniju duceja in Hitlerja je Grandi pozdravil činitele, ki delajo za zmago v skupni usodi. Maršal Goering se je opravičil, da ni mogel sprejeti Grandija osebno, ker je preobremenjen s posli na fronti. Slovo Grandija od Nemčije je bilo zelo pri srčno.

DE GAULLEOVE VOJNE LADJE

LONDON, 27. novembra. Reuter. Admiral Muselier, poveljnik mornarice svobodnih Francozov pod de Gaulleom, je izjavil, da bo s pomočjo kanadskih Francozov odprta pomorska šola za Francoze v Londonu. Muselier pravi, da je potrebna taka šola, ker ima sedaj pod svojim poveljstvom že več francoskih vojniških ladij.

TRANSILVANSKI V MAGNATSKI ZBORNICI

BUDIMPEŠTA, 27. nov. DNB. Včeraj so bili svečano uvedeni novi člani zgornje zbornice iz zasedene Transilvanije. Predsednik zgornje zbornice in vodja erdeljskih predstavnikov naroda, Nikola Banffy, sta izmenjala zdravici.

NESREČA GRŠKEGA PARNIKA

THOMASTON, Maine, 27. nov. CBS. Grški parnik »Eugena Cambanis« se je v nevihti ob ameriški obali začel potapljati.

IZ ALZACIJE

BAZEL, 27. nov. SP. »Strassburger Neueste Nachrichten« poročajo, da je bilo 18 Alzačanov poslanih v koncentracijsko taborišče, ker so se »z besedami in gestami« nepovoljno izražali o Nemčiji.

Mariborska napoved. Pretežno jasno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 10,8, danes najnižja 3,2, opoldne 4,0. Zjutraj je bila slana, ki je trajala do 9.

Borza. Curih, 27. novembra. Devize: Beograd 10, Pariz 8,90, London 16,50, Newyork 4,31, Milan 21,75, Berlin 172,50, Budimpešta 84.

Ne miru ne premirja

BERLIN, 27. nov. DNB. Ob priliki raznih vesti o neki »mirovni ofenzivi«, ki so jih objavili nekateri newyorški listi, se je v Berlinu izvedelo, da so popolnoma izmišljene.

LONDON, 27. nov. Reuter. Ministrski predsednik Churchill je odgovoril na neko vprašanje v spodnji zbornici, ali bi

angleška vlada sprejela posredovanje Vatikana ali katere nevtralne države za uvedbo 48-urnega premirja za letošnji Božič, da angleška vlada niti sama takega predloga ne bo inspirirala niti ga ne bo sprejela, ako bi bil od drugod postavljen.

Angleško-španski finančni sporazum

LONDON, 27. nov. ZPV. Tu napovedujejo, da bo v kratkem podpisan v Madridu špansko-angleški finančni sporazum, za katerega je dala iniciativo Španija sama. Pogajanja so se pričela v Madridu v Državni banki med generalnim ravnateljem Instituto de moneda in zastopnikom angleškega finančnega mi-

nistrstva. Pričakuje se, da bosta angleški poslanik sir Samuel Hoare in španski zunanji minister Serano Suñer podpisala akt, s katerim ne bodo urejena samo vprašanja plačevanja med področjem funta šterlinga in pesete, ampak tudi druga važna vprašanja.

Tanger izenačen s Španskim Marokom

RIM, 27. nov. ZPV. Sklep Španije, da se Tanger popolnoma izenači z uvrstjenim redom v španskem Maroku, je bil sprejet v Rimu z največjim zanimanjem. Tu se s tem v zvezi naglašja, da je Tanger tudi formalno že priključen Španskemu Maroku, kar predstavlja najefektniji španski odgovor na zadevni angle-

ški protest v Madridu proti vkorakanju španskih čet v Tanger. Tu nadalje naglašajo, da angleška vlada na ta novi udarec, ki ga je dobil prestiž Velike Britanije, z ničemer ni reagirala. Niti angleška uradna agencija Reuter ni komentirala tega španskega ukrepa.

Židje smejo bežati iz Romunije

BUKAREŠTA, 27. nov. DNB. Romunsko redarstvo je odstranilo z romunskega petrolejskega področja 38 tujcev, ki so bili vsi Židje. Strije izmed njih so bili sploh izgnani iz države, dočim so bili ostali odpeljani v koncentracijska taborišča. Obenem je bil izdan zakonski dekret, ki odpravlja kazen za Žide, ki bi

jih ujeli na begu iz države. Doslej so bili namreč Židje, ki so hoteli pobegniti iz Romunije, a so bili pri tem zasačeni, prej kaznovani z zaporom, preden so se smeli izseliti. Sedaj smejo Židje bežati iz Romunije brez kazni, tudi če jih na meji zalotijo.

Vojna v Afriki

RIM, 27. nov. Stefani. Glavni stan je izdal včeraj sledeče poročilo o vojnih dogodkih v Afriki: V vzhodni Afriki so napadli sovražni motorizirani oddelki področje Sabera in dolino Girgir pri Serobatibi. Sovražni napad je bil odbit in nekaj manjših sovražnih motoriziranih enot je ostalo v naših rokah. Sovražna letala so metala bombe na Asab. Pri tem je bila ena oseba ubita, štiri pa so bile ranjene. Škoda je le neznatna.

USA IN ČANGKAJSKOVA KITAJSKA

WASHINGTON, 27. nov. DNB. Hull se je posvetoval s kitajskim poslanikom v Washingtonu. Daljšo konferenco je imel tudi s predsednikom kitajske centralne banke, Sungom, ki se več mesecev pogaja v Washingtonu glede finančne podpore

Čangkajskovi vladi. Poslanik je novinarjem dejal, da se nadeja, da bodo USA tudi dalje podpirale Čangkajska.

FINANČNA PODPORA ANGLIJI

WASHINGTON, 27. nov. DNB. Predsednik zunanjepolitičnega odbora George je dejal, da je nepraktično, če se prisili kongres, da bi moral že zdaj razpravljati o finančni podpori Angliji.

DEKANOV ODPOTOVAL V BERLIN

MOSKVA, 27. novembra. Tass. Pomočnik komisarja za zunanje zadeve in sovjetski poslanik v Berlinu, Dekanov, je sinoči odpotoval na svoje mesto. Na postaji so se poslovili od njega podpredsednik sveta ljudskih komisarjev Višinski, člani nemškega, iraškega, turškega, grškega, jugoslovanskega, romunskega in afganistanskega poslaništva ter novinarji.

Vprašanje izseljencev iz Lorene

LYON, 27. nov. Reuter. 50.000 Francozov je bilo deportiranih iz Lorene do 21. novembra, ko je bilo preseljevanje končano. Lyonski radio je objavil te številke ter sporočil, da bo vprašanje premoženja teh izseljencev razpravljano na posebni nemško-francoski konferenci.

RAZGOVORI ULMANSKEGA Z WELLESOM

NEW YORK, 27. nov. Reuter. Sovjetski veleposlanik v USA Ulmanski bo nadaljeval z razgovori z ameriškim državnim podtajnikom za zunanje zadeve Sumnerjem Wellesom. Zadnji razgovor sta imela pred odhodom Molotova v Berlin. Navzlic temu, da je uspeh dosedanjih razgovorov majhen, se smatra, da lahko pride do večjih rezultatov.

ANTONESCOVA IZJAVA NA SEJI VLADE

BUKAREŠTA, 27. novembra. Rador. Na seji vlade je podal Antonescu poročilo o svojem obisku v Berlinu. Dejal je, da so rezultati berlinskih posvetovanj pomembni tako na političnem kakor gospodarskem področju Romunije.

DELO DONAVSKE KOMISIJE

BUKAREŠTA, 27. nov. Stefani. Donavska komisija bo nadaljevala svoje delo jutri, ko se bo v Bukarešto vrnil predsednik sovjetske delegacije, Sobolev, ki je trenutno v Sofiji v važni misli.

ROMUNSKA TRGOVINSKA DELEGACIJA ZA MOSKVO

BUKAREŠTA, 27. nov. Stefani. Romunska gospodarska delegacija je dopotovala v Moskvo. Vodi jo podtajnik poljedelskega ministrstva, S sovjetsko Rusijo bo sklenila nov trgovinski sporazum.

VRNITEV FRANCOZOV IZ ANGLIJE

TOULON, 27. nov. Havas. Francoska vojna luka je neobičajno toplo sprejela 67 častnikov in 1200 mornarjev vojne in trgovinske mornarice, ki so s parnikom »Canada« dospeli iz Anglije. Sprejemu je prisostvovala ogromna množica prebivalstva z mestnim prefektom na čelu.

AMERIŠKI RUŠILCI V ANGLEŠKI SLUŽBI

LONDON, 27. nov. Reuter. Angleški minister trgovinske mornarice je izjavil po radiu, da bodo novi ameriški rušilci skoro stopili v angleško pomorsko službo. Prav tako bodo spremljale konvoje nove eskadre letal.

POS LANIK USA V FRANCIJI

WASHINGTON, 27. nov. DNB. Roosevelt je imenoval admiral Leahya za novega poslanika USA pri francoski vladi.

Kakšna so moderna angleška lovka letala

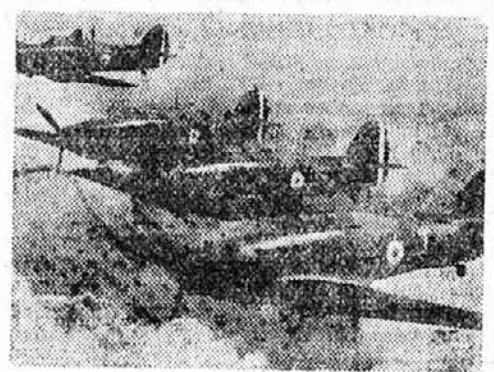
Zdaj gradijo nove tipe, katerih konstrukcije drže v strogi tajnosti

Leta 1912 je angleško vojno ministrstvo določilo, da morajo imeti letala, ki jih konstruirajo predložijo ministrstvu na pregled, naslednje lastnosti: leteti morajo najmanj 88 km na uro pri mirnem ozračju, nositi morajo vsaj 175 kg, poleg benzina, ki mora zadostovati za 4 in pol ure poleta, nadalje morajo biti sposobna, da ostanejo v zraku vsaj tri ure ter morajo doseči višino 1250 m. Kako različna so bila angleška letala l. 1912. od današnjih!

Glavna razlika leži v specializaciji. Vsake vrste letalo ima posebne naloge. Glavna razdelitev pa je še vedno na kategoriji bombnikov in lovcev.

Najboljši in najfiniši lovci na svetu so Hawker »Hurricane« in Supermarine »Spitfire«. Obe letali imata Rolls-Royce »Merlin« motorje, po 1030 ks. »Hurricane« lahko letijo 550 km na uro, »Spitfire« pa 580 km na uro. To so brzine, ki bi se zdele pilotom l. 1918. fantastične ter nemogoče. »Spitfire« (izgovori Spitfajr) n. pr. se lahko vzdigne 3600 m visoko v 1 minuti. Kako so-

lidno so grajena ta letala, najbolje dokazuje dogodek, ki ga je doživel v letošnjem januarju neki pilot. Ko je bil 7600 m visoko in ni imel posebne maske za kisik, je izgubil

zavest. Letalo je začelo padati. Šele zadnji trenutek, tik nad zemljo, se je zavedel ter letalo zavrnil. Dvigal se je z brzino 640 km

na uro, padal pa s hitrostjo 800 km. In vendar je letalo ostalo celo.

Obadva lovca, »Spitfire« in »Hurricane« (izg. Hariken) sta oborožena z 8 strojnimi, po 4 v vsakem krilu. Zaradi velike sposobnosti manevriranja, je letalo majhno, tako da nudi malo zračnega odpora. Zato pa ne more vzeti s seboj veliko bencina.

Toda letalska tehnika je iznašla še boljše lovsko letalo. To je dvosedalni Boulton Paul »Defiant«. To letalo, ki je prav tako hitro ter tudi opremljeno z enim motorjem Rolls-Royce »Merlin« s 1030 ks., pa že lahko vzame večje množine bencina s seboj ter je zaradi tega tudi pripravno za daljše polete. Dočim je v prvih dveh lovcih samo en pilot, ima tu pilot tovariša, ki sedi v malem stolpu ter je oborožen s 4 strojnimi. V vsakem krilu pa ima letalo še 4 strojnice.

Ta tri letala so bila do letošnjega februarja najmodernejši lovci angleškega letalstva. Od takrat pa so začeli graditi še modernejša lovka letala, katerih konstrukcijo in sposobnosti drži v najstrožji tajnosti.

Minister dr. Krek v Mariboru

Pišejo nam: V ponedeljek je bila v Mariboru širša seja okrajnih organizacij JRZ. Seje so se udeležili polnoštevno odborniki krajevnih organizacij. »Slovenec«, ki poroča o tej seji, ne omenja njihovih imen, razen imena predsednika senatorja dr. Fr. Schaubacha ter ministra dr. Kreka. G. minister dr. Krek je jasno in obširno obrazložil naš zunanje- in notranjepolitični položaj, nakar je bila sprejeta resolucija, ki bo odposlana na merodajna mesta. — Škoda, da »Slovenec« nič ne poroča, ali so navzoči voditelji JRZ gospoda ministra kaj opozorili na škandale naših bolnišnic. Ker je bil dolgoletni gradbeni minister, ki so mu bile v gradbenem oziru podrejene naše bolnišnice, že v Mariboru, bi ga bilo treba opozoriti tudi na to žalostno dejstvo, zlasti, ker so sklepali že resolucijo. Vprašanje naših bolnišnic je za slovenske interese zelo pereče vprašanje.

Honvedi in Zrinjski

Madžarska vojska je ena najstarejših v Evropi, piše s ponosom »Pester Lloyd« in nadaljuje: Ona si je utrla pota od Azovskega morja preko Dnjestra in Pruta v sedanjo domovino. Vojaški duh ni zamrl v narodu tudi po nesrečni vojni 1918. Pomladi 1938 je investirala vlada 600 milijonov pengö v velik oboroževalni program. Zdaj je bilo ponovno v isti namen določenih še 451.5 milijona pengö. Letos smo postali pomembna, uvaževana država srednje vrste.

Zdaj je naša naloga, da še bolj okrepimo svojo vojaško udarnost. Predvsem moramo dobiti najmočnejše vojno letalstvo med srednjeevropskimi manjšimi državami. Danes imamo vojsko, katere vodstvo skrbi za to, da iz njega tradicionalni duh ne bo izginil. Naša vojska je nacionalna in ne politična sila, je nad vsemi političnimi trenji. V smislu besed velikega pesnika, narodnega junaka Nikolaja Zrinjskega, ki jih je poudaril v svojem govoru vojni minister, ne zaostaja naša vojska za nobeno drugih narodov. Na strani naših močnih prijateljev smo vedno pripravljeni, gojdevati se za pravičen red v Evropi. Na bojovinskem prostoru Madžarske je naša honvedska vojska vedno na straži.

Oboroževanje USA in brezposelni problem

Mogočni vzpon oboroževalne industrije zadnje čase v USA je znatno omilil brezposelnost. Po statistiki »National Industrial Conference Board« je število nezaposlenih zdržnilo samo v septembru letos za 900.000 delavcev na nižje kvote. Od letošnjega maja dalje je dobilo v USA dva milijona nezaposlenih zaslužka. V primeri z najvišjim stanjem nezaposlenosti v USA, ki je bilo doseženo pomladi 1938, je dobilo od tedaj kruna 4.5 milijonov brezposelnih Američanov.

Naravno je tedaj, da je Roosevelt vprav med delavskimi vrstami pobral veliko število glasov. Njegova politika žanje uspehe, vendar je v USA še vedno 6.8 milijona ljudi nezaposlenih. Leta 1929 je bilo v državah kolonij nekaj nad pol milijona brezposelnih. Zdaj bodo prišli še ostali brezposelni na vrsto, oboroževalni program in postopna pomoč Angliji bo odprla mnoge nove tovarne, ki bodo zaposlile nove množice dela voljnih ljudi.

Kultura

Razstavabeograjskih likovnih umetnikov

V umetniškem paviljonu »Cvijeta Zuzorič«, sredi največjega beograjskega parka Kalemegdana, je prirejena te dni XIII. jesenska razstava slikarskih in kiparskih del beograjskih umetnikov. Oviritev so se udeležile mnoge ugledne osebnosti, med njimi tudi zastopnik kralja, adjutant Dragotin Žerjav, zastopnik patrijarha Alagić, pomočnik ministra zunanjih zadev dr. Milorad Smiljanić, pomočnik ministra prosvete dr. Boška Bogdanović, francoski poslanik, razni znani književniki in lepo število slikarjev. Otvoritveni govor je govoril zastopnik beograjskega župana, občinski svetnik, akademik in univerzitetni profesor dr. Jovan Radonić. O otvoritvi je obširno pisal tukejšnji tisk. Ta vsakoletna razstava beograjskih umetnikov je pač za Beograd velik kulturni dogodek, pa zato tudi ni čudno, če mu posvečajo tako pažnjo.

Na razstavi je letos zastopanih 91 likovnih umetnikov in umetnic z 222 deli. Lepo število umetnikov in lepo število razstavljenih del za današnje čase! Kakor vedno, so tudi letos razstavljeni le dela, ki jih je spoznal ocenjevalni odbor za stvarno umetniška. Razstava ima torej vsaj formalno reprezentativni značaj: na njej so le izbrana dela. O teh izbranih delih pa je potrebno spregovoriti nekaj besed.

Ko sem si šel prvič ogledovat razstavo, sem vso pot premišljeval, kako se bo sedanjí čas, poln prelucij, krvavih bojov in ljudskega stradanja, z eno besedo, čas, kakršnega ni človeštvo še zlepa preživljalo, kar grozoti tiče, odrazil v umetniškem ustvarjanju beograjskih umetnikov. Saj mora biti vendar resnična umetnost, kakor je že povedal naš Ivan Cankar, »tisto ogledalo, v katerem se odraža

Topovi iz Maginotove črte ob Kanalu

Nemci so se že v svetovni vojni izkazali kot mojstri v gradnji daljnostrelnih topov. Zdaj so jih v tem pogledu dohiteli tudi Angleži, tako da se z obeh strani Kanala oglašajo od časa do časa orjaki in bruha iz sebe težke granate.

Takšni topovi in njih strelivo je zelo drago. Zato jih tudi ni veliko. Nemški daljnostrelni topovi imajo nalogo, da ščitijo eventualen vdor na najbližjem prehodu k angleški obali pri Doveru, zato tipajo po nasprotni obali, Angleži pa bruha iz svojih 25 m dolgih topovskih cevi granate na nasprotnikova topovska

gnezda ter jih motijo v akcijah.

Granate topov ne segajo dalje ko 40, kvečjemu 50 km. Zdaj poročajo, da so Nemci demontirali tudi mnogo težkih topov iz Maginotove črte ter jih zakopali ob Kanalu. Francoske 30 cm granate padajo na angleško obalo pri Doveru. Sedanja tipanja z obeh strani so le uverture v veliko dramo, ki utegne še priti. Kadar pa bodo orjaški topovi izpregovorili z vso močjo ofenzivnega udarca, se bo grmenje na obeh straneh izpremenilo v pravi pekel.

„Sinko, odklonite predsedstvo vlade“

Francoski list »Le Journal« piše, da je visoka židovska duhovščina v Franciji že davno predvidevala poostreitev zakona proti Židom. Po zmagi ljudske fronte 1936 je veliki rabin v Parizu poklical k sebi vodjo ljudske fronte, Leona Bluma in ga posvaril, naj ne prevzema vlade ljudske fronte v svoje roke. Velikemu rabinu je bila »predvsem pri srcu usoda njegovih vernikov, ko je dejal:

— Ljubi sinko, odklonite ministrsko predsedstvo. Prosim vas, razmišljajte resno o tem. Če stopite na čelo države, bo vaše po-

stopanje prej ali slej padlo na vse naše vernike in vse židovstvo Francije bo hudo udarjeno.

Blum ni sledil temu nasvetu. V svojo vlado je celo sprejel še pet drugih Židov, kar ni bilo celo zmernim levicarem všeč. Tedaj je bivalo po računih »Journala« v Franciji 100 tisoč Židov, ministrski stolci tedaj niso bili v pravilnem razmerju z zastopstvom naroda. Blum in njegov generalni štab sta kriva, če se je poražena Francija obrnila proti Židom, zaključuje list.

Stisk dveh rok - smrt za Veliko Britanijo

Novembrska številka revije »Berlin — Rim — Tokio« se bavi z zgodovinskim srečanjem maršala Petaina s Hitlerjem na majhni železniški postaji Montoire ter piše: »Tiho je bilo na postajici, ko je stopal sivolasni maršal Francije mimo častne čete zmagoslavnih nemških vojakov k Hitlerjevemu vagonu. Nič se ni gnilo, vse je bilo tiho naokrog, le Hitlerjeve pozdravne besede so zvenele v večerno tišino. Mnogi izmed nas nismo mogli razumeti, da stoji za sivolasim maršalom poražena Francija, ki je bila že ponovno žrtev Anglije.

Ni važno, kaj se je govorilo v Montoiru,

važno je dejstvo, da pomeni Montoire nov mejnik k porazu Anglije. Porazena in zasedena Francija, izdana po svojem zavezniku, je postavila v ospredje sivega maršala. Vodja Nemčije je brez maščevalnosti ponudil Petainu prvi roko. Ta jo je stisnil, on kakor njegovi Francozi pa vedo: če bi ta stisek rok postal zanje zgodovina, tedaj bi morala Velika Britanija umreti. Zato nam je bilo vsem pri srcu, kakor da je bil stisak rok dveh državljanov v Montoiru nekaj mogočen zaključni akord pogreba, na katerem polagajo moč Velike Britanije v grob.«

te so namejene salonom skorjejevičev, pa so zato tudi prilagojene njihovem okusu.

Poleg krajin zavzemajo med olji zelo vidno mesto tihožitja, slike cvetja in slike sadja. Teh je okoli 40. Te slike bi dobro pristojale v izložbe cvetličarn, prodajalnic sadja in podobnih trgovin. Lahko pa bodo tudi krasile kak budoar, kuhinjo ali pa salon, kakor bo pač želel gospod, ki jih bo kupil. Naš Bratko Kreft je že enkrat priporočil slikarjem, ki hočejo na vsak način slikati mrtvo prirodo, naj slikajo mizo in na njej mrtvaško glavo, plinsko masko, bombo, bajonet, puško ali strojnico itd. Ta predlog bi lahko tu zopet ponovili. Taka »tihožitja« bi vsaj pričala, da je slikar živ, da stoji v areni življenja. Toda že vnaprej vem, da bi zastoj predlagal, ker taka mrtva priroda ne ustrezja okusu kupcev in je torej nihče ne bo slikal. Rajši slika mrtvo divjačino, ki jo bo kupil nedeljski lovec, ali kaj podobnega.

Precej je tudi aktov, a samo če jih človek pogleda, že vidi v kak namen so naslikani. Dalje je kakih deset portretov v olju, in to portretov znanih Beograjčanov. Oljnih slik, ki bi prikazovale današnjo stvarnost na umetniški način, na tej razstavi vobče ni. En sam, zelo slab, nerealističen portret nekega bojevnika za svobodo, ena nerealistična slika starega delavca in še nekaj podobnih stvari pač ni mogoče označiti vkljub najboljši volji za resnično, realistično prikazovanje današnje stvarnosti. Kar sem tu napisal za olja, velja še v večji meri za akvarele. Skoraj same krajine, prikazane čisto nerealistično. Nič boljše ni z drugimi slikami, pa tudi ne z risami, bakrorezi, lesorezi, litografijami, linorezi itd.

Kar tiče kipov, ki jih je razstavljenih vsega 16, je stvar še obupnejša. Sedem je portretov, trije akti, nekaj glav, eno poprsje, ena delavka in eno pričakovanje. To je vse.

sv.

Proti monopolu politike sporazuma v Sloveniji

Glasilo ministra g. dr. Markovića »Delo« priobčuje v svoji zadnji številki članek, ki se bavi z dvema člankoma, ki jih je objavil v našem listu g. dr. M. Korun 26. oktobra in 16. novembra in v katerih je podčrtal veliko odgovornost slovenske JRZ, ki ma danes v Sloveniji vso oblast, kolikor se tiče banovine in države. »Delo« med drugim piše:

Mi nismo videli, da bi bil na te članke (dr. Korunove) prišel kakršen koli odgovor, posebno ga ni bilo od strani SLS odnosno JRZ, ki ji ta slovenska skupina pripada. Toda znano nam je, da je SLS sklenila sporazum z radikalno stranko in z jugoslovansko muslimansko organizacijo ter da je s tem korakom pokazala zdrav smisel in pravično razumevanje za politične potrebe Slovenije v okviru skupne države. Ostvarivši skupnost z radikali je dobila SLS možnost velikega in močnega vpliva na vse državne posle, ker je v sklopu velike državne stranke, ki obsega vso Jugoslavijo. Na drugi strani je mogla zato SLS tem lažje obdržati vse svoje položaje v Sloveniji, ker je dobila podporo tudi od osrednje vlade v Beogradu. Dobra politika rodi dober sad in nihče ne more zameriti skupini SLS, da si je s tako akcijo omogočila tako ugoden položaj. G. Korun v tem oziru ničesar ne graja, kakor smo ga mi do bro razumeli, marveč gredo njegova razmotrivanja v drugi smeri, da morajo namreč dobiti oni politični ljudje in one politične skupine, ki stoje po svojih strankarskih odnosih tudi v ozki zvezi z radikalno stranko, ali pa oni, ki podpirajo občo državno politiko, ki se vodi v Beogradu, iste možnosti in prednosti v Sloveniji, seveda sorazmerno svoji moči in svojim možnostim. G. Korun pravilno poudarja, da ta zveza z Beogradom in ta podpora državni politiki, posebno politiki sporazuma, ne sme biti monopol, ki se daje samo eni skupini, a ostale skupine da so od tega izključene.

Ne glede na SLS, na katere naslov se je obrnil g. Korun, je potrebno naglasiti, da zaslužijo misli in ideje g. Koruna in njegovih prijateljev pozornost s stališča državne celote in splošne nove državne politike, ki se izvaja v duhu sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta sporazum se ni smatral niti v odnosu med Srbi in Hrvati kot strankarska zadeva; zato ne bi bilo logično, da se zanišlja in izvaja — kolikor zadeva Slovencev — izključno s strankarskega stališča ene same slovenske skupine.

Tanganjika je poslala kot prvi obrok 12.000 funtov sterlingov za nabavo lovskih aparatov »Spitfire« v Anglijo. Prej je že poslala Tanganjika 3000 funtov iz splošnega vojnega fonda v London.

LORD LOTHIAN angleški veleposlanik v Washingtonu ima

zdaj važna posvetovanja v Beli hiši glede pospešene materialne in finančne pomoči USA Veliki Britaniji

Gospodarske vesti

Gibanje zaposlenosti in mezd v Jugoslaviji

Prav tako kot v Sloveniji, ni bilo tudi v ostali državi v avgustu kakih bistvenih sprememb glede zaposlenosti. Največje absolutno napredovanje zaposlenosti od lani izkazuje statistika Suzor-ja pri gradnjah železnic, cest in vodnih gradenj (+11.212), v kovinski in strojni industriji (+ 5223) ter v tobačni (+ 2679). Procentualno pa je na prvem mestu tobačna industrija (31.59%), sledijo gradnje železnic, cest in vodne gradnje (20.79%) in poljedelstvo (19.43%). Porast pri vseh omenjenih panogah je pač popolnoma v »duhu časa« ter odraža, da si skromno, večjo veljavo, ki so jo dobile te panoge v sedanjih priklakah. Značilen je tu še posebej porast v poljedelski panogi. V istem razdobju — od lanskega avgusta — pa zaznamuje največji absolutni padec tekstilna industrija (— 5070 ali 8.08%), sledijo pa industrija kamenja in zemlje (—4949 ali 11.88%), industrija predelovanja lesa in rezbarska (—3867 ali 16.68%), procentualno največji padec! trgovina (—2541 ali 3.79%), industrija za predelovanje kože in surogatov (—2473 ali 10.70%) itd.

Od julija je število zavarovancev Suzorja naraslo za 16.883 delavcev in nameščencev ter je znašalo na področju cele države 766 tisoč 599 (od tega žensk 197.357). Od lanskega avgusta pa je zaposlenost padla skupno za 1272 ali 0.17% (pri moških je padla za 7987 ali 1.38%, pri ženskah pa narasla za 6715 ali 3.52%), od predlanskega leta pa

narasla za 9626.

Značilnejši so podatki o gibanju števila zavarovancev in mezd po posameznih področjih države. V Sloveniji se je dvignilo število zavarovancev za 1125 ali 0.93%, v banovini Hrvatski za 4504 ali 1.92%, na ostalem področju države pa za 11.254 ali 2.85%. Največji absolutni prirastek zaposlenosti je bil na področjih Okrožnih uradov v Beogradu za 3569, v Petrogradu za 2702, v Nišu za 2309. Sledijo trije hrvatski, dasi »skromnejše«: v Zagrebu 898, Karlovcu s 739 in na Sušaku s 601 delavcem več. Procentualno je največji prirastek pri Okrožnem uradu v Petrogradu (10.78%), v Nišu (5.37%) in na Sušaku (5.04). Padec članstva pa zaznamuje urada v Skoplju (1374 ali 4.8%) ter v Subotici (200 ali 0.89%).

Pomembna je tudi razlika v povprečni zavarovani mezd po posameznih področjih. Povprečna mezda v državi znaša 27.65, v Sloveniji 30.06 din, na Hrvatskem 28.65, na področju vzhodno pa 26.34. Torej pada mezda proti vzhodu in znaša razlika med tem področjem in Slovenijo 3.72 din, za mezde moških zavarovancev celo 5.33 din.

Od julija se je mezda dvignila v Sloveniji za 0.62 din, v banovini Hrvatski za 0.15 din, vzhodno pa za 0.45 din. Celotni zavarovani zaslužek je znašal 529.86 milijonov din ter se je od lanskega leta dvignil za 56.44 milijonov ali 11.92%. Po indeksu Narodne banke za cene na veliko, so se nekako istočasno dvignile cene industrijskih proizvodov za 52%, rastlinskih za 136%, živalskih za 57%, mineralnih pa za 37%!

Normiranje in načrtno gospodarstvo

Konferenca zastopnikov gospodarstva iz Slovenije je pod okriljem Zbornice za TOI razpravljala o normiranju proizvodnje. Glavni referent prof. Vasič je med drugim ugotovil, da sedanje razmere narekujejo nujno tudi nam, da tudi gospodarstvo prilagodimo nastalim razmeram in potrebam. To pa je nemogoče brez normiranja in načrtnega gospodar-

stva. Centralni odbor za normiranje si obeta od konference novih pobud in predlogov. Za sistematično delo in načrtno gospodarstvo so se nato izrekli tudi ostali govorniki, kot na pr. inž. Kralj, univ. prof. dr. inž. Vidmar, ravnatelj KID dr. inž. Klinar in dr. Lavrič, ki se je zavzemal s tem v zvezi za standardizacijo kmetijskih pridelkov.

Lesni trgovci o načrtu registracije lesnih izvoznikov

Osrednji lesni odsek pri Zvezi trgovskih združenj za dravsko banovino je poslal ravnateljstvu za zunanjo trgovino posebno izjavo, v kateri je pojasnil svoje stališče glede nameranih omejitev pri registraciji lesnih izvoznikov. Stališče direktije, ki je bilo sporočeno že na seji stalne delegacije lesnega gospodarstva 8. in 9. oktobra v Beogradu, da se dovoli registracija le onim izvoznikom, ki so v enem izmed zadnjih treh let izvozili vsaj 2000 kub. m lesa, je za lesno trgovino v Sloveniji nesprejemljivo. S tako določitvijo pojma izvoznika lesa bi bilo v Sloveniji prizadetih okrog 40% lesnih izvoznikov, ki so leta in leta stalno izvažali, v dobrih letih morda tudi v večjih količinah. Ti izvozniki imajo dra-

gocene, na medsebojnem zaupanju sloneče trgovske zveze z uvozniki izven Jugoslavije. Zato bi bila velika napaka, če bi se te zveze porušile.

Odsek nadalje ugotavlja, da je 90% slovenske lesne trgovine v nacionalnih rokah. Z izključitvijo velikega števila domačih izvoznikov bi se ojačil vpliv tujdk, ki delajo s tujim kapitalom. Na drugi strani pa bi bil z izločitvijo manjših izvoznikov prizadet domač srednji in mali kapital v korst velekapitala, ki je skoraj izključno tujega izvora, kar ne more biti v našem interesu. Zato predlaga osrednji odsek, da se prepusti obstoječim lesnim organizacijam, da one predložijo pokrajinski zajednici, kdo naj bo tudi v bodoče izvoznik.

Svetovna žetev pšenice

Mednarodni kmetijski urad v Rimu ceni letošnjo žetev pšenice v Evropi na 385 milijonov q v primeri s 464 milijonov q v lanskem letu in 485 milijonov q v letu 1938. Letošnja žetev v Evropi je torej v primeri z lanskim padla za 17% v primeri s predlanskim pa kar za 22%. Poglaviti vzrok padca žetve so neugodne vremenske razmere, ki so letos vladale v Evropi. Podatki o žetvi v Sovjetski Rusiji sicer uradno še niso na razpolago, vendar pa je računati, da je žetev najmanj taka kot je bila lani.

Žetev v Severni Ameriki pa je letos ne navadno bogata ter znaša 372 milijonov q, dočim je znašala lani samo 343 milijonov q in 355 milijonov q leta 1938. V celoti ceni rimski kmetijski zavod letošnjo svetovno žetev pšenice na 1100 milijonov q v primeri z lanskim, ki je znašala 1150 milijonov q in predlanskim 1227 milijonov q.

g. Citroen, znana francoska tovarna avtomobilov, bo spet nadaljevala z delom in sicer bo izdelovala potniške in tovorne vagone.

KAKO JE Z DOKLADAMI DRŽAVNIH URADNIKOV IN USLUŽBENCEV?

Iz občega oddelka finančnega ministarstva opozarjajo o priliki izprememb in dopolnitev uredbe o izrednem dodatku državnih uslužbencev in upokojencev, katere so objavili dnevni listi, da s temi izpremembami niso povečani prejemki vseh aktivnih državnih uslužbencev, temveč je uredba samo izpopolnjena v primerih, ki so bili poprej izpuščeni, in so bili sedaj določeni osebni dodatki tudi za državne upokojence, ki doslej nanje niso imeli pravice.

g. Madžarski pridelek krompirja je letos rekorden. Samo v bivših pokrajinah države brez Sedmograške računajo s pridelkom 34.4 milijonov met. stotov. Uprava državnih monopolov bo presežek uporabila za izdelovanje spirita ter je prejela tozadevno pooblastilo.

Prepovejte izsekavanje božičnih dreves

Božično drevesce je prišlo k nam v navado iz tujine. Izpodrinilo je jaslice, ki so bile prej v navadi. Uničila pa je ta navada tudi nešteto mladih smrečic ter prizadela našim gozdom težke rane. Posekanih je zaradi tega vsako leto na stotine smrečic in to le najlepših, ker smo take pridejo v poštev. Pri nas stalno poudarjamo, da se preveč izsekava, opozarjamo na številne golice, propagiramo s pogodovanjem ljubezen do gozdov med otroki, tožimo, da je na razpolago premalo sredstev za večjo in uspe-

OPOZORILO IZVOZNIKOM BLAGA V SEVERNO IN JUŽNO AMERIKO

Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja vse, ki nameravajo izvoziti katere koli vrste blaga v Severno ali Južno Ameriko, naj to takoj prijavijo Direkciji za zunanjo trgovino, prometni odsek, Beograd, poštini predal 818. V prijavi naj navedejo vrsto, količino in vrednost blaga, kakor tudi kupca v Ameriki. Čim bo direkcija dobila te podatke, bo podrobneje organizirala naš prekomorski izvoz.

g. Sporazum z Nemčijo obsega 2500 tona »Zellwolle« in 500 ton tekstilnega blaga.

g. Monopol nad izvozom hrvatskih vin bo menda dobil »Pogoda«.

g. Privilegirano društvo za izvoz deželnih pridelkov s področja donavske banovine bo ustanovljeno v bližnjih dneh in to menda tudi s sodelovanjem gospodarskih krogov moravske banovine.

g. Poraba premoga je letos pri nas za 25 odstotkov večja, kot je bila lansko leto.

g. Obvezen konsum koruznega kruha dva dni v tednu pripravljajo pri nas namesto prvotno nameranega mešanega kruha iz koruze in pšenice. Ostale dni v tednu bi pekli dosedanj ljudski kruh.

g. Tudi kontrolo kmetijskih pridelkov oziroma njih cen proučujejo merodajni.

g. Zvišane bodo cene bencinski mešanici in sicer 20 par pri litru.

g. Pobiranje luksuznega davka na »Zellwolle« in izdelke bo od 1. dec. naprej ukinjeno. To velja tudi za blago, ki bo 1. dec. neocarinjeno na carinarnicah. Za nabave na račun države in samouprav, ki se bodo izvršile po 30. nov. na podlagi pogodb, sklenjenih do tega dne, pa se bo pobiral davek po dosedanjih predpisih.

g. Cinober so začeli proizvajati na Slovaškem. Samo v avgustu so proizvedli 12 tisoč meterskih stotov.

g. Motorjev na veter imajo sovjetske živalske farme sedaj že okoli 6000, toda povpraševanje je vedno večje. Izkazali so se kot najboljše mehanično pomožno sredstvo pri oskrbovanju vode za živino. Veliko povpraševanje dokazuje dejstvo, da je v zadnjih štirih letih ljudski komisariat za poljedelstvo mogel preskrbeti le kakih 60 odst. naročenih motorjev na veter.

Ne pozabi naročnine!

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

45

Skoraj vso noč ni mogla zaspati. Ne prestano je morala premišljevati o besedah Gladys. Z vsemi silami je skušala biti čim bolj ravnodušna do Jimmyja, ne nehoma si je dopovedovala, da je Jimmy sploh ni ljubil. V tej obupni borbi s samo seboj se je spomnila Ketteringa. Vedela je, da jo ljubi. Ne, tak otrok pa zares ni več bila, da bi ne vedela, kaj pomeni njegov tesni stisk roke, kaj govorijo njegove oči.

In priznati si je morala, da je imela rada Ketteringa. Da, zelo vroče ga ljubi, si je ponavljala. Raje z njim še enkrat v Heston kot v London k Jimmyju. Kettering jo vendar obožuje, dočim Jimmy...

Z dlanmi si je zakrila oči in se obupno borila s solzami, ki so ji silile v oči. Zakaj vendar joče? Srečna je, popolnoma srečna. Jimmy je daleč. Zdaj je doma v Upton House. In Kettering bo prišel, če si le zaželi. Upala je, da pride drugi dan spet. Po zajutruku se je brez pravega cilja potikala po vrtu. Ne prestano je poslušala. Znabiti pa bo le prišel. Toda jutro je minilo in Ketteringa ni bilo. Kristina ni kosila. Ko jo je Gladys vprašala, kaj ji je, ji je odgovorila, da jo boli gla-

va. Kristina se je neprestano ozirala na cesto in nemirna hodila po sobi, po hodniku, na vrt, pa spet v sobo.

Gladys ni vedela, kaj naj počne. V duhu je prosila, da bi Ketteringa ne bilo. Upala je, da se bo ravnal po njenem nasvetu. In čemu naj bi sploh hodil h Kristini?

Dan je minil, težko, počasi. Kristino je našla v sobi. Ležala je na zofi in jokala. Ihtela je na tožila, da je neizmerno zapuščena ter je nihče več ne ljubi. Gladys je storila vse, da ji olajša boli. Vendar pa ji prizadevanje ni šlo kdo ve kako izpod rok, kajti ves čas se je zavedala, da bi bilo Kristininih solz takoj konec, čim bi vstopil v sobo Kettering.

Sedela je ob Kristini, dokler se ni stemnilo. Kristina je zaspala. Po letih Gladys ni bila starejša od Kristine, toda zdela se ji je, ko je poslušala dihanje nesrečne žene, da je mnogo bolj izkušena, da je prav za prav zanj odgovorna.

Vzdihnila je in stopila k oknu. Zares, kako lepo mora biti, če je človek ljubljen, je pomislila žalostno. Nje doslej še nihče ni ljubil. Noben moški je še ni tako pogledoval kot Kettering Kristino...

Odprla je okno in se zazrla v temo...

Bila je vlažna, topla noč. Siva megla je tiščala nad vrtom svoje peruti in zastirala zvezde. Tišina vse naokrog...

— Ko bi bila tu Kristinina mati in vzela na rame vso to veliko odgovornost, — si je mislila. Zaprla je okno in se vrnila k postelji.

Kristina se je neprestano premetavala. Ko jo je Gladys pogledala, je videla na njenem obrazu nasmeh radosti... Gladys se je sama nasmehnila. — Vsaj v snu je srečna...

Kristina pa se je iznenada zganila in se prebudila. Sedla je na posteljo in zakrčila z rokami.

— Jimmy!... — To je bil prej vzklík groze kot radosti. Jimmy, Jimmy, nikar me ne bij...

In grenko je zahtela. Da, to je bil obupen jok...

Gladys jo je objela in tesno stiskala.

— Glej, Kristina, vse bo dobro, glej, saj sem pri tebi. Nikdo te ne bo tepel...

— Gladys jo je po laseh, tolažila in ji prigovarjala, dokler ni prenehala ihteti.

— Zdelo se mi je, — je drhtela Kristina, — zdelo se mi je, da je prišel nekdo in me hotel tepsti...

— Ne, nikdo te ne bo tepel, glej, saj sem pri tebi. Sicer pa so bile samo sanje. Nikar jim ne verjemi...

Kristina je molčala. Nikoli ni povedala Gladys o onem napetem trenutku, ko jo je hotel Jimmy udariti, ko je dvignil nad njo roko.

Trudna je omahnila na blazino in spet zaspala.

19

SLUČAJNO SREČANJE

Minila sta dva dneva, ne da bi se kaj zgodilo. Tudi Ketteringa ni bilo. Kristinina žalost se je izpremenila v slabo voljo, ki jo je le stežka krotila.

Sobe ni več zapustila. Cele ure je preždel ob oknu in čitala, vsaj delala se je, kot bi čitala. Tretji dan pa je odgovorila na Sangsterjevo pismo. Precej suhoparno pismo. Obžalovala je, ker je Jimmy bolan, obenem pa izrazila svoje prepričanje, da mu je bržčas že odleglo. Pisala je, da sedaj uživa mir svojega doma, da ji je skratka mnogo bolj všeč na deželi kot v Londonu.

— Veste, precej prijateljev imam, — je pripisala na koncu pisma v upanju, da ga Sangster pokaže Jimmyju, ki bo v tej opazki mogel spoznati, kako ga Kristina prav nič ne pogreša.

Seveda, Sangster je pokazal Jimmyju pismo. Jimmyjevo stanje se je še poslabšalo, jedva se je držal na nogah. Pismo je malomarno prečital in ga nato položil na omarico.

— Ti si ji torej pisal?

— Da.

— Lahko bi si prihranil delo. Vedel sem, da je ne bo. Če bi me vprašal, bi ti že takrat povedal, kako bo. Ti pa si ji seveda napisal, naj pride, kajne?

— Da.

(Dalje)

Novice

Ptuj je dobil zdravstveni dom

V nedeljo so svečano odprli novi zdravstveni dom v Ptuj, ki je že od septembra deloval. K otvoritvi so prispele ravnatelj Higienškega zavoda dr. Pirc, šef pujskega dispanzerja dr. Boleslav Okolo-Kulak, več tukajšnjih zdravnikov, zastopnik bana okr. načelnik dr. Farčnik, banovinski svetnik pujskega okraja Prelog, zastopniki mesta, bolnišnice in šol. Otvoritev je vodil mestni sanitetni referent dr. Brumen. Novo ustanovo je blagoslovil prošt Ivan Greif. Poleg dr. Brumna, ki je v jednatem izvajanju prikazal podrobno delovanje in pomen zdravstvenega doma, so spregovorili še o tej važni ustanovi dr. Pirc, dr. Okolo-Kulak in g. prošt.

Dolga je bila borba za nad vse potrebni zdravstveni dom v Ptuj. Stavljeni so bili odbori in sklicane številne komisije in ankete, vendar je žal ostalo le pri dobri volji in predpripravi. Vsakokrat so trčili na nepremagljive finančne težave. Končno se je Higienški zavod odločil najeti prostore v Čučkovi hiši na Zrinjsko-Franko-

panski cesti. Ti prostori zaenkrat povsem zadostujejo, dokler zavod ni popoln.

Ptujski zdravstveni dom ima danes štiri oddelke, ki že vsi delujejo. Ti so: protituberkulozni dispanzer, šolska poliklinika, posvetovalnica za noseče matere in dojenčke ter dispanzer za predšolsko deco.

Protituberkulozni dispanzer posluje že več let in ga uspešno vodi g. dr. Okolo-Kulak, šef zdravnik zdravilišča na Vurberku. V področju šolske poliklinike je zaenkrat pritegnjenih osem šolskih zavodov z 2600 učenci in učenkami. Sedaj bodo deležni brezplačnega zdravniškega pregleda, vršili pa se bodo sistematski in kontrolni pregledi vseh neglede na njihovo zdravstveno stanje. Porazna je statistika o zdravstvenem stanju zobovja naše mladine. Zdravo zobovje ima le nekaj preko 35 odst. učencev. Zato je ustanovitev zobnega ambulatorija nujna potreba. Prav tako že posluje posvetovalnica za noseče matere in dojenčke in dispanzer za predšolsko deco.

Pogramozite slovenjegoriške ceste!

Večkrat med letom smo ugotavljali, da se je po glavni slovenskogoriški cesti razvažal gramoz, ki se radi suhega poletja ni vezal s cestiščem, ni izravnal mnogih in globokih cestnih kotanj, marveč so ga brza vozila razmetavala sem in tje po cestišču, v veliki meri pa na obcestna zemljišča. Večkrat smo tudi med letom prosili, naj ceste ne gramozijo poleti, am-

pak koncem jeseni. Ravno sedaj namreč na tej cesti ni niti kupčka gramoz. Cestari si pomagajo s tem, da tu in tam cestne vzbokline razkopajo in z njimi zadelajo večje kotanje, dokler jim spet nalivi ne izperejo. Pri takem načinu vzdrževanja seve mora ta cesta popolnoma propasti!

Požar pri Sv. Marjeti ob Pesnici

Ponoči je izbruhnil požar pri posestniku Zdancu Ervnu v Ložanah. Požar je nastal zaradi pomanjkljivih kurilnih naprav, ki niso prenesle preobitnega kurjenja ob priliki priprav za poročno goštno imenovanega posestnika. Gašenje je bilo tem težje, ker se je vršilo v temni noči, ki je niso razsvetljevali ognjeni zublji, ki je bilo treba odkriti in zatreti znotraj hiše v lesnih delih močno tleči ogenj. Največ škode je utrpela kuhinja in podstrešje.

Delo 'Narodnega doma' v Zagrebu

Društvena knjižnica posluje v novo urejenih prostoriših na Tomislavovem trgu 19 II nadst. Uradne ure so v nedeljo od 11.—12., sredo in petek od 19. do 21. Knjižnica ima čez 4000 del v slovenskem, hrvaškem, srbskem in nemškem jeziku. Poseben oddelek je posvečen mladinski knjigi. Prireditveni odsek bo imel v soboto, 7. dec. t. l. v društvenih prostoriših Miklavževanje. Nastop Miklavža bo ob 21. uri. Darila se sprejemajo v petek 6. dec. od 18.—20. in v soboto 7. dec. od 15. do 20. Za otroško Miklavževanje se sprejemajo darila v sredo, 4. dec. od 16.—20. in v četrte 5. dec. od 15.—17.

Najstarejšo hrvaško narodno nošo je odkril zagrebški etnograf prof. Branimir Bratanić v okolici Zagreba.

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pismene pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici kolic, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, 'Večernik' — uprava Maribor. Na srednjem delu zgoraj pripiši 'Nov' ali 'Naročam lista', zadaj pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava 'VEČERNIKA',

Maribor, Kopališka ulica št. 6.

Daite mi 15 centimetrov pečenice!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti! Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvalitetno TUNGSRAM-KRYPTON žarnico:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUČ, MANJŠI STROŠKI!

katere so se poleg številnega zastopstva učiteljskega udeležili predstavniki raznih prosvetnih ustanov in organizacij. Navzoč je bil tudi škof dr. Rožman, nadalje zastopnik bana načelnik dr. Sušnik, zastopnik divizionarja polkovnik Rus in mestni predsednik dr. Adlešič. Slavnostni govor je imel dr. Brumen, ki je orisal osebnost škofa Antona Martina Slomška in njegovo delo za šolo in narod. Društveni predsednik g. Ivan Strukelj pa je podal pregled delovanja Slomškove družbe v 40 letih.

S POPLAVLJENEGA OZEMLJA

Poročila s poplavljenega ozemlja v Bosanski Posavini in v Sremu so že ugodnejša. Deževje je prenehalo, varnostni ukrepi so pa tudi mnogo doprinesli k izboljšanju. Ponekod se je v dostaj precej znižal, le pri Beogradu je Sava še narasla za 6 m. Pričakuje se upadanje Save v vsem toku.

PROSLAVA ZEDINJENJA ČRNE GORE S SRBIO

Včeraj je bila v Cetinju slovesna proslava 22. obletnice zedinjenja Črne gore s Srbijo. Svečanosti so bile tudi v drugih mestih Črne gore. Povsod so bile službe božje in slovesne akademije, na katerih so izražali zadoščenje, da so se združili z ostalimi Jugoslovani.

o Promovirana je bila za doktorja medicine Damjana Jelačin roj. Baebler, soproga trgovca dr. Rista Jelačina.

o Za redna profesorja na ljubljanski univerzi sta postavljena na filozofsko fakulteto dr. V. Mole, dosedaj redni univ. prof. v Krakovu, na pravno fakulteto pa dr. Henrik Steska, sodnik upravnega sodišča v Celju.

o Poročila sta se pri St. Pavlu pri Preboldu policijski agent Joško Gaber in Marica Vodovnik, hči pos. v St. Pavlu.

o Osebnosti. Prestavljeni so na lastno prošnjo sodniki Anton Vičič iz Murske Sobote v Soštanj, Vanko Pance iz Litije v Ljubljano, dr. Ivan Umnik iz Dol. Lendave v Litijo, dr. Franc Omladič iz Kozjeve v Brežice, Emil Korbar iz Ormoža v Višnjo goro. — Po prošnji je premeščena učiteljica Kornelija Rešnik od Sv. Barbare v Hoče.

o V Rajhenburgu se je smrtno ponesrečil delavec Vekoslav Zorčič, ki je bil zaposlen pri šgradnji električne centrale za tamkajšnji rudnik TPD. Padel je z odra in se ubil.

Novice iz Slovenske Bistrice

V sredo je predaval tu o letalstvu in vojni znani strokovnjak v tem vprašanju g. Rapč. Polna dvorana občinstva je pozorno sledila aktualnim izvajanjem, ki jih je predavatelj ponazarjal s skioptičnimi slikami. Slišali smo besede o konstrukcijah in delovanju lovcev ter bombardierjev. Predavatelju se je za strokovno podano predavanje zahvalil gosp. Prekoršek Tugomer. V petek pa je predaval univ. prof. dr. Veber o problemih malega naroda. V globokih in širokih

potezah je dr. Veber zajel vprašanje in ga analiziral tako nazorno, da smo spoznali važnost bitnosti malega naroda pri zgradbi svoje in celotne kulture. Sokol je pod režijo br. Škofice s 'Scampolom' otvoril gledališko sezono. Odlično podana igra in polna dvorana bosta igralcem in društvu v zadovoljstvo in vzpodbudo za nari. delo. — Ustanovila se bo kmet. nad. šola za km. fante nad 16 let. V soboto zvečer bo akademija tuk. Sokola s sodelovanjem orkestra.

V eni noči je preselil hišo

Leseno hišico, pokrito s slamo si je zgradil v vasi Bojišče pri Nevesinju nezaposleni delavec Vidak Bevanda. Imela pa je to posebnost, da je bila zgrajena na debelih brunih brez običajnega temelja, tako da jo je mogoče prenašati. Neko noč je zbudil sosedo ter jih naprosil, da so mu pomagali prenesti kočo en kilometer

daleč do Nevesinja, kjer ji je poiskal novo mesto na državnem zemljišču. Tam bo lesena koča tudi ostala, ker velja v tamošnjih krajih nepisan zakon, da nihče ne sme porušiti hiše, kjer so jo postavili, ako njena zgradnja ni nikogar motila in ako je prvič zaplapolal ogenj na ognjišču.

Zanimivosti

Skrbi mestnih očetov zaradi pomanjkanja deklet

Mesto Santa Fe bo kmalu brez deklet

V vsej Južni Ameriki ni toliko lepih deklet kot v pokrajinah, ki se vlečejo od Paname do Paragvaja. Tu so se stoletja in desetletja križale najrazličnejše rase, Francozi, Nemci, Španci, Argentinci in Italijani. Križanje je dalo edinstven tip žene, ki se odlikuje po izredni lepoti in skladnosti. V zadnjih desetletjih, ko je moški svet spoznal lepoto tega ženskega sveta, so se ondodna dekleta možila edino s tujci, ki so dekleta odpeljali kot svoje žene. Ta »praksa« je slednjič privedla do tega, da je v tem predelu Južne Amerike močno padlo število ženskega sveta, nekatere vasi in mesta pa so ostala malone brez deklet.

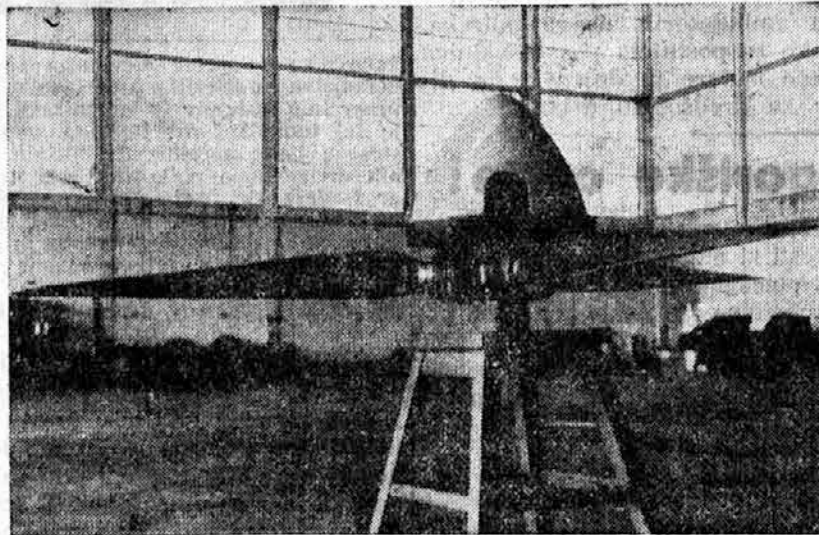
Že pred šestimi leti je izseljevanje deklet postalo eden izmed najvažnejših problemov mesta Santa Fe v Panami. Mestni očetje so si precej časa belili glave, kako bi zavrlj odseljevanje deklet. Že v osnovnih šolah so skušali uveljaviti tako vzgojo, ki bi dekletom kar najgloblje vcepila ljubezen do domačega mesta. Učitelji so ženski mladini prikazovali tuji svet v najstrahotnejših podobah. Mestnim očetom so vneto pomagali tudi mladeniči, ki so jeli kar najbolj goreče dvoriti dekletom. Posebno pa so pazili na vsakega tujca, ki se je skušal približati dekletom. Neizprosno so ga zasledovali, dokler ni slednjič utrujen opešal. Bitka proti tujim ženinom je trajala precej časa, vendar pa ni prinesla zaželenega uspeha. V mestu je bilo čedalje manj deklet. Končno je bilo mestnim očetom dovolj. Izdali so zakon, ki nima primere na vsem svetu. Vsako dekle v starosti od 14. do 20. leta mora dobiti od mestnega poglavarstva posebno dovoljenje, če se hoče poročiti. Prav tako pa ne sme brez dovoljenja zapustiti mesta. Seveda je poglavarstvo izdajalo dovoljenja za zapustitev mesta le v redkih pri-

merih, v načelu samo za izseljevanje v bližnje kraje. Če pa bi dekle izginilo iz mesta brez dovoljenja, so za to odgovorni starši, ki so v takem primeru dolžni plačati visoko kazen. Toda žene so zvite. Kljub temu dekleta izginjajo. Tuji ženini se namreč zavežejo, da bodo staršem povrnila zneske, ki jih morajo plačati kot kazen. Mimo tega pa se tudi odrečejo vsakršne dote in bale. Pravijo, da so tu dekleta tako lepa, da je dota in bala postranskega pomena.

Uredba, ki so jo izdali v Santa Fe mestni očetje, je imela tragičen in senzacionalen odmev celo v Buenos Airesu.

Filmska igralka Mao Gejan, rojena v Santa Fe, se je javno zavzela za svoje rojakinje ter javno protestirala proti uredbi mestnih očetov. Na neki filmski predstavi je imenovala to uredbo »sramotno suženjstvo«. Ko je po predstavi zapustila kino, je sredi ulice pristopil k njej neki Španec iz Santa Fe in dvakrat ustrelil nanjo iz samokresa. K sreči je bila le laže ranjena ter je že po nekaj tednih ozdravela. V izjavi, ki jo je nato dala novinarjem, pa je poudarila, da bo storila vse, da ostane slednjič Santa Fe zares mesto brez deklet.

Ta bo rezal zračne višine in daljave

Pri izdelovanju letal posvečajo največjo pozornost izdelavi letalskega vijaka (propelerja). V tovarnah imajo posebne očiščelke, v katerih izdelujejo samo vijake.

Obeta se huda zima

ZANIMIVE UGOTOVITVE RUSKEGA IN NEMSKEGA VREMENOSLOVCA

Nemški vremenoslovec prof. dr. Rudolf Spitaler je pred nedavnim objavil daljšo razpravo o temperaturnih menjavah v Evropi. Med temperaturo severnega dela Atlantskega oceana in temperaturo v Evropi vlada izvestna odvisnost. To je dokazal že ruski vremenoslovec Šostakovič, ki je podrobno raziskal 78 zim v Sibiriji. S tem v zvezi je dokazal, da so sibirskie zime v zvezi z meteorološkimi pojavi v območju Golfskega zaliva. Spitaler je nato primerjal izsledke Šostakoviča z vremenskimi prilikami v 10 različnih krajih Evrope ter ugotovil, da vlada med sibirskimi zimami in temperaturami v Evropi neka vzročna povezanost. Vendar pa sibirskie zime nikakor ne vplivajo na Evropo, ampak je treba iskati vzročnost v temperaturnih menjavah nad toplim zalivom. Izkazalo se je namreč, da sta se ob hudih sibirskih zimah oba atmosferska akcijska radia, namreč islandski minimum in azorski maksimum zračnega tlaka, premaknila nekoliko na jug, kar je imelo za posledico, da je imela Evropa v takih primerih večje zimske padavine. Ob takih okolnostih je imela Evropa hude zime

v letih 1893, 1905, 1917, 1929. Iz tega izhaja, da se v Evropi praviloma pojavljajo hude zime v 12 letnih razdobjih. Po tej teoriji je pričakovati, da bomo imeli torej letos spet hudo zimo, četudi lanske ni kaj oporekati. Prof. Spitaler sodi, da bo letošnja zima 1940/41 prav ostra ter da je pričakovati precejšnjih množin padavin, torej snega, ki bo dolgo obležal.

Obzirnost

Prvi mornar: — Daj mi vendar mir. Saj vidiš, da pišem svojemu dekletu.

Drugi mornar: — Toda zakaj pišeš tako počasi?

Prvi mornar: — Zato ker moje dekle ne zna hitro čitati!

Elektrika pase živino

V Nemčiji že delj časa ograjujejo pašnike in loke z ograjami, v katere je napeljan električni tok. Prve take ograje so se sicer obnesle, vendar pa se niso

Črnci se ne rodijo črni

Malokdo ve, da črnci ne prihajajo na svet črni. Pri rojstvu je njihova koža svetlo siva, včasih prav bela. Šele po dveh, treh tednih postane koža temnejša, čez dober mesec po rojstvu pa je mali črček prav tako črn kot njegovi starši. Zanimivo pa je, da se pri križanju črne in bele rase utegne pri novorojenčkih pojaviti črna barva kože šele po nekaj generacijah. Tako lahko na priliko dobimo mulatska starša, ki sta svetle polti, otroka, ki bo imel popolnoma črno kožo.

Motorni čolni s krili

V Marsfieldu v ameriški zvezni državi Oregon so te dni preiskovali nov tip motornih čolnov, ki bodo pomenili v najbližji bodočnosti pravo revolucijo. Nov tip motornega člana razvije v razmeroma kratkem času neverjetno brzino. Pri brzini 83 km na uro se čoln dvigne tik nad gladino, v vodi ostane le ves vijak. Istočasno se v obeh strani čolna razprostirajo po tri krila, ki služijo istemu namenu kot krila pri letalu. Čoln dobi v tem trenutku podoben galeba, ki leti tik nad vodno gladino. Motor ima 55 ks. Ko se motorni čoln ob brzini 83 km dvigne tik nad gladino, lahko nato v nekaj sekundah razvije hitrost 103 km na uro. Pri tej brzini se potem več ne uporablja krila, ampak krmarijo razprostrta krila. Konstruktor novega motornega čolna je inženjer Victor W. Strode.

Angleški bombniki

so pri nočnem bombardiranju takele porušili neko stanovanjsko hišo v severnem predmestju Berlina

Nemški pesnik in pisatelj

Jakob Schaffner, ki je pred dnevi slavil svoj 65. rojstni dan

H. RHONBERGER:

Poljub v tunelu

Vlak podzemeljske železnice je bil napol prazen. Ustavljaj se je pred stenami, obloženimi z belimi ploščicami. Tu in tam je iz teme zasijala fantastična svetlobna reklama. Sicer pa so samo zelene in rumene luči kazile skladnost teme. Ljudje so utrujeni sedeli na klopih. Nenadoma se je pred oknom vagona modro zablistalo in ta hip je vse utonilo v temo. Kratek stik je v hipu predramil enoličnost, ki je dihal v vagonu.

Ne da bi kaj razmišljal, se je Tom nagnil naprej, iztegnil roke proti dražestni Američanki, ki je sedela nasproti njemu, ter jo poljubil na usta.

Cetrt ure nato sta sedela Tom in dražestna Ray za malo mizico na terasi kavarne. Ni bilo lahko, toda Tom je bil toliko zgovoren in zabaven, da Ray ni mogla odkloniti njegovega povabila v kavnico.

Ravnodušno je sedela nasproti njemu in ga poslušala.

»Da bi mi ne štel v zlo poljuba, vam moram povedati zgodbo, prav za prav več zgodb,« je dejal Tom in si prižgal cigareto. »Lani sem bil v planinskem letovišču. Zapomnite si, da se je ondi pričelo moje trpljenje. Zabav je bilo v letovišču toliko, da jim človek ni bil kos. Vsak večer ples na terasi. Ker nisem kaj prida plesalec, sem večinoma sedel in opazoval plesoče pare. Neka mlada, krasna žena me je očarala. Pograbilo me je s toliko silo, da sem pil steklenico za steklenico. Bila je tako lepa, da sem moral nepre-

stano misliti nanjo. Kako sem si želel, da bi bil za vedno v njeni bližini. Verjemite mi, da bi z lahkoto našel priložnost ter se lepotici predstavil. Toda takrat sem bil tako neznan, strahopeten, da tega nisem storil. In tako mi ni ostalo drugega kot da sem večer za večerom samo gledal, kako je plesala kakor razkošen oblak v objemu drugih.

In vendar se mi je slednjič ponudila naravnost otipljiva priložnost, da bi se z njo seznanil. Ko sem odpotoval, so se nenadoma odprla vrata mojega oddelka in moj ideal je sedel nasproti meni. Samo po sebi se razume, da bi ji takrat lahko pomagal položiti prtljago na polico, kasneje bi ji mogel med vožnjo ponuditi časopise ali cigareto in pričeti razgovor. Po vsem tem bi ji lahko celo povedal, da mi je všeč in jo že delj časa obožujem. Toda čim sem jo takrat pogledal, me je presunila taka strahopetnost, da sem obsedel v svojem kotu kot pobit fantek, ki ga moti vsak nov sopotnik. Vlak je drvel po prelepi planinski pokrajini, nad prepadi in skozi neštete tunele. Dekle je sedelo v nasprotnem kotu. Tisočkrat me je v tunelih presunila želja, da bi se sklonil k njej in jo poljubil. Z zaprtimi očmi sem sanjari. Da, vse je bilo kot v snu, za stvarnost mi je manjkalo poguma. Tako sem slednjič prišel do postaje, kjer sem moral prestopiti na brzdovlak. Poklical sem nosača in izstopil, ne da bi se ozrl na dekle. Še njenega imena nisem vedel.

To je bilo lani v vročem poletju. Poslej neprestano mislim na ono dekle. Ko sem vse natančno presodil, sem sklenil, da moram temeljito izpremeniti svoje obnašanje, ko jo spet srečam, ter svojo strahopetnost premagati s pogumom. Niti za trenutek pa nisem podvomil, da bi je v življenju ne srečal nikoli več. Kot navadno sem tudi danes čakal na postaji podzemeljske železnice. K meni je pristopil siromak in me poprosil za miloščino. Zavrnil sem ga, ker sem bil pravkar zatopljen v časopis. Ko sem za trenutek dvignil oči, sem vas zagledal, kako ste pravkar prišli po stopnišču na postajo. Slednjič vam moram povedati, če tega že sami niste ugotovili, da ste vi ono dekle, o kateri vam ves čas pripovedujem. Sami ste bila. Zaslišal sem drdranje vlaka, ki je pravkar sikhil iz tunela. Ta hip sem se jasno zavedel, da bo nekaj naslednjih minut odločilo o mojem bodočem življenju. Kakor blisk mi je šnila v glavo misel. Naglo sem se obrnil k siromaku, ki sem ga prej zavrnil. Stisnil sem mu v roko bankovec. — Dam vam še enega, če odvijete v tunelu varovalko, da bo nastala v vagonu tema, — sem mu naglo naročil.

Siromak je storil kot sem mu bil naročil. Meni pa se je slednjič posrečilo to, o čemer sem sanjal pol leta: seznaniti se z vami in premagati v sebi to grozno strahopetnost, radi katere sem doživel že toliko porazov.

Tom je dvignil oči in se zagledal v dekle. Ko je opazil v obrazu dražestne Ray čudovito lep nasme, mu je bilo jasno, da je s svojim dejanjem v tunelu zares za vse življenje premagal svojo strahopetnost.

— Kaj pa sedaj?

Maribor

O meljskem mostu in brodu čez Dravo

Pred dobrim letom je načrt za zgraditev meljskega mostu že toliko napredoval, da so se merodajne oblasti začele navsezadnje že resno ukvarjati z njim in je obstajalo celo upanje, da se bo ta načrt na kraju krajev vendarle realiziral. Kmalu zatem pa se je položaj v Evropi toliko spremenil, da se je morala izvedba prenekaterega načrta odgoditi na ugodnejši čas. Upajmo, da se je tudi gradnja meljskega mostu samo odgodila in da ta most ni padel v vodo, še preden je bil zgrajen. Vsekakor pa je potrebno nanj tudi zdaj opozarjati, da bi na odločujočih mestih le ne pozabili te zadeve in da bi ob ugodnejših razmerah že lahko začeli z gradnjo, ne pa šele znova spet s predhodnimi konferencami in neskončnimi odlašaji, ki takim konferencam navadno sledijo.

Da je samo en most za Maribor premalo, je že itak zdavnaj ugotovljeno in vsakomur jasno. Zgraditev mostu, ki bi vezal Melje in Pobrežje, pa je bila že neodložljiva potreba, čim se je v Melju razvila industrija v današnjem obsegu. Toda zgraditev meljskega mostu ni neogibna potreba samo za vozovni, ampak tudi za osebni promet, zakaj na stotine delavcev v meljskih tovarnah stanuje na desnem bregu Drave in se morajo dnevno prevažati z brodom, ki že zdavnaj ne zadostuje več za tako velik osebni promet v izrazito industrijskem delu našega mesta. Prevažanje z brodom ni za delavce samo zamudno, ampak tudi nevarno in celo nevarno. Treba je samo videti,

koliko delavcev se — na priliko — ob devetih zvečer nasuje na brod. Kadar je lepo vreme in ni Drava narasla, je vožnja s to primitivno prevozno napravo še kolikor toliko ugodna. Potrebno pa je pomisliti, kaka je ta nočna vožnja ob slabem vremenu, posebno jeseni in pozimi. Delavci pridejo razgreti iz toplih prostorov, se sličejo na brod, se počasi pomikajo preko temne, bučeče reke in se tresejo od mraza in vetra. Dež lije in jih moči do kože. Reka je narasla. Pozimi plavajo po njej veliki kosi ledu. Kaj če bi se utrgala vrv? Človek se zgrozi, če pomisli, da bi se na tako prenatrpanem

brodu le malokateri mogel rešiti in bi domala vsi poginili v valovih.

Tudi radi teh nevzdržnih nevšečnosti in nevarnosti prizadetih bi bilo treba, kar je le moči ukreniti, da se ob danih razmerah čimbolj pospeši gradnja tega prepotrebnegega mostu. Dokler pa še ne bo mostu, bi bilo vsekakor potreba, da bi brodar postavil na vsaki strani reke ob pristanu leseno lopo, da bi ljudem ne bilo treba čakati na brod v blatu, dežju, snegu in vetru. To bi zanj bržčas ne bila prehuda žrtev, ljudem, ki mu omogočajo donosnost njegovega brodarjenja, pa bi storil s tem veliko uslugo. — ker

K ukinitvi ljudskošolskih razredov

Maribor je obmejno mesto, ki ima v teh razburkanih časih vedno večji pomen. Obmejni življenj ima večje in težavnejše naloge nego oni v notranjini, zato na razne pojave tudi vse drugače reagira. Vsako še tako malo okrnjenje iz zove negodovanje, ki si ga prav sedaj ni želeli. Tako je zbudil v javnosti mnogo pikrih komentarjev in pritožb ukrep šolskih oblasti o ukinitvi nekaterih razredov osnovnih šol.

Ukinil se je šesti razred na 1. dekl. in 4. deški, ena vzporednica na magdalenski dekliški in ena na 3. deški. Na ta neutemeljeni ukrep se starši ogorčeno sprašujejo, če res nimajo več njihovi otroci pravice vsaj do primerne osnovnošolske izobrazbe. Zrastli v težkih so-

cialnih prilikah — kakršne so zlasti v V. mestnem okraju, sestavljenem iz delavskih družin — nimajo ti telesno pretežno zaostali slabiči možnosti niti za prepotrebno skromno izobrazbo. Ali naj se sedaj tlačijo v tesne šolske prostore po 50 in več, da tako še bolj oslabe in duševno zaostanejo? Kaj pa naj pomeni združitev slabičev iz 6. razreda s 5. razredom? Komu, oziroma čemu bo to v prilog? Otrokom gotovo ne, staršem in učiteljsstvu še manj. Če so ta ukrep narokovali ekonomski razlogi, moramo reči le to, da ta štednja ni na pravi strani, ker bo našemu narodnemu gospodarstvu zarezala le težke posledice. To ne pomeni korak naprej, temveč precejšen korak nazaj.

Zaradi nesrečne ljubezni pod vlak

Včeraj kmalu po poldnevu se je vrgel pod tovorni vlak med postajama Pragersko in Slovenska Bistrica 34letni delavec Zavšek Jakob iz Brstnika pri Laškem. Kolesa so mu dobesedno odrezala obe nogi. S tovrstnim vlakom, ki je peljal kmalu nato proti Mariboru, so ga v službenem vozu prepeljali v Maribor, reše-

valci so bili že popreje obveščeni ter so ga takoj po prihodu vlaka ob 14.15 spravili v bolnišnico. Kljub težkim poškodbam je bil Zavšek pri polni zavesti ter je povedal, da je šel pod vlak zaradi nesrečne ljubezni. V bolnišnici je dobljenim poškodbam podlegel.

m Mariborčanka docent ljubljanske univerze. Te dni je imela nastopno predavanje na ljubljanski univerzi ga. dr. Ljudmila Dolarjeva-Mantunajeva o triadnih magmatskih kameninah v Sloveniji. Tudi v radiu je predavala mlada znanstvenica o kamnolomih v Sloveniji. Nova docentka je hčerka profesorja dr. A. Dolarja v Mariboru.

slabe oči? ...

k diplom. optiku petelnu

m Oblastni odbor Aerokluba v Mariboru je priredil te dni tečaj za modelarske učitelje iz Ptuj, Ljutomer, Celja, Slovenjgradca, Ormoža in Maribora. Tečaj so omogočili z velikodušnimi darovi v obliki živil za prehrano tečajnikov sledeče tvrdke: Oset, Andrašič, Gusel, Nabavljalna zadruha drž. nameščencev, Franc, Anderle, Verbič, Kralj, Margo, Meini, Benko, Wögerer, Tavčar, Scherbaum, Rakuša in Čebokli. Oblastni odbor Aerokluba smatra za svojo prijetno dolžnost, da se javno zahvali imenovanim tvrdkam za izkazano razumevanje ter za velikodušno pomoč.

m Pobreška občina je s kolektivno pogodbo priznala vsem delavcem, ki so zaposleni preko 1 leta, stalnost in plačane dopuste. Plače so delavcem zvišane na 3-550 din na uro.

KARTOTEKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Na železniško progo med postajama Tezno in Hoče so nanosili trije mladeniči kamenje, les in železo, ker so hoteli videti železniško nesrečo, kakor so sami izjavili pri zaslišanju. K sreči je vse pravočasno odkril progovni čuvaj.

m Vojni dobrovoljci Zborovanje v proslavo državnega praznika Zedinjenja bo v Sokolskem domu, 1. dec. 1940, ob 11. dopoldne. Udeležba z društvenim znakom obvezna. — Prosimo tovariše za polnoštevilno udeležbo tudi na telovadni akademiji, ki bo v soboto, 30. t. m., ob 20. in na slavnostnem plesu 1. dec. 1940, ob 20.30 v Sokolskem domu. Okrajna organizacija Vojnih dobrovoljcev v Mariboru.

SIGNIRNE STAMPILJKE
IN BARVA „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Bratje Zivko koncertirajo. Naš domači pevski septet bratov Zivko bo imel svoj koncert narodnih in umetnih pesmi 4. decembra 1940. Ta priljubljena pevska skupina bo izvajala niz pesmi naših skladateljev iz polpretekla in sedanje dobe. Ogromna večina pesmi bo za naše mesto povsem nova in vendar zelo zanimiva. Bratje Zivko imajo zelo veliko zaslug za propagando naše pesmi. Umetniško vodstvo te pevske skupine ima prof. V. Mirk. Podrobnejše obvestilo še pride. Koncert bo v dvorani Zadržne gospodarske banke.

m V mariborsko bolnišnico so prepegljali 84letno posetnico iz Šmartna na Pohorju, ki jo je neki roparski napadalec s koloim udaril po glavi ter jo teže poškodoval, kakor poročamo tudi na drugem mestu.

V proslavo Zedinjenja se vrši v nedeljo dne 1. decembra 1940 ob 20.30 v vseh prostorih Sokolskega doma

SLAVNOSTNI PLES

Vstopnina: predprodaja din 10.—; pri večerni blagajni din 15.—. Obleka: temna, kroj, narodne noše.

Pogodba med čevljarjskimi mojstri in pomočniki še ni podpisana

Včeraj smo poročali o meznem pogajanju med mariborskimi čevljarjskimi mojstri in pomočniki pri obrtnem referentu dr. Senkoviču na mestnem poglavarstvu. Med obema strankama je bil dosežen sporazum, vendar so mojstri pred podpisom pogodbe stavili pogoj, da pomočniki prekličejo v časopisju objavljen stavek v članku o meznem gibanju čevljarjskih

pomočnikov, kjer trdijo, da imajo mojstri 200 odstoten zaslužek. Stavljen jim je bil rok do danes ob 10. dopoldne. Ker pomočniki do tega časa stavljenega pogoja niso izpolnili, je ostalo vprašanje podpisa pogodbe, ki je bil sicer določen za danes ob 10. pri obrtnem referentu, za enkrat odprto, ker so prišli tja samo pomočniki.

Po slovesnosti je bil v Zadržni gospodarski banki občni zbor, ki so mu prisostvovali tudi oficijelni zastopniki prelat dr. Cukala kot zastopnik vladike dr. Tomažiča, župan dr. Jurvan, okrajna glavarja dr. Šiška in Ajlec, podžupan Žebot in mnogi drugi iz duhovniških in laičkih krogov. Odposlali so vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter pozdravno brzojavko prosvetnemu ministru dr. Korošcu. O Slomšku kot narodnem buditelju je izpregovoril v daljšem govoru predsednik dr. Hohnjec. Nato so poročali o društvenem delu tajnik prof. Klasing, blagajnik Maležič in drugi funkcionarji. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanjí odbor z dr. J. Hohnjecem na čelu. Pri slučajnostih je bilo sprejetih več sklepov glede društvenega dela. Zveza bo ustanovila tudi svoje lutkovno gledališče.

m V sodni službi je postavljen za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru Franc Juhart, doslej sodnik okrajnega sodišča, premeščen pa je k okrajnemu sodišču v Mariboru Stanko Klaus, doslej sodnik okrajnega sodišča v Ljutomeru.

m V ljudskošolski službi je premeščena učiteljica Branka Špes iz Hoče na Tezno.

Izjava pekovskih pomočnikov

Obrtni referent dr. Senkovič je sklical na iniciativo ZZZ, podružnica v Mariboru, paritetno komisijo, da bi uredila spore, ki so nastali zaradi nove uredbe, ki prepoveduje nočno delo pred 4. jutraj. Na sejo pekovskih mojstrov ni bilo. To je dokaz, da pekovski mojstri ne mislijo na spravo in bomo zaradi tega vsako kršitev predpisov uredbe kontrolirali in ovadili sodišču. Zveza živilskih delavcev Jugoslavije podružnica Maribor.

Občni zbor Prosvetne zveze

Pred včerajšnjim občnim zborom so se zastopniki prosvetnih društev, ki so prišli na občni zbor Prosvetne zveze, zbrali ob Slomškovem grobu, na katerega so po kratkem govoru preds. dr. J. Hohnjeca položili lovorjev venec. Za počastitev Slomškovega spomina se je v imenu Slomškove družine zahvalil ka-

**Za
sobotno**

številko „Večernika“ —
oddajte velike in male
ogläse še danes

m Kdo je bil Gutenberg in kaj pomeni njegovo delo za nas, vse to boste videli v soboto, 7. XII. v Narodnem gledališču. Tudi časopis bo izdan.

m Zaradi nočnega dela v pekarnah pred 4. jutraj so se morali na ovadbo pomočnikov zagovarjati pred sodiščem pekovski mojstri Auer-Hubert s Pobrežja, Auer Martin iz Maribora in Rok Belina iz Studencev. Kakor nekateri drugi mojstri, ki so se prav tako morali zagovarjati 12. novembra pred okrajnim sodiščem zaradi prekrška uredbe o preskrbi prebivalstva s kruhom, so bili tudi gori imenovani mojstri oproščeni.

m Mariborska tekstilna tvornica, ki je nedavno razdelila med svoje delavstvo moko, je dala sedaj vsakemu delavcu tudi po 125 kg masti.

m Neki avtomobil je povozil v Svečini 41 letnega viničarja Andreja Gamzeja, ki ima brčkone zlomljeno nogo.

m Psa foksterija je našla na Aleksandrovi cesti zasebnica Kus Angela. Pes je belo rumen, star 5-6 mesecev in brez znamke.

m Slovenska tekoatletska zveza v Mariboru poziva vse atlete PSK in SSK Maritona, ki so sodelovali v propagandnem dvoboju 24. t. m., da naj se javijo na seji zveze v klubski sobi hotela „Zamorc“ v sredo, 27. novembra, ob 20.

* Nedeljo 8. decembra, ob 5. uri popoldanske Miklavževa predstava za otroke v Veliki kavarni.

* Podružnica CMD v Kamnici priredi v nedeljo, 1. decembra v gostilni pri Pavliču ob 3. uri popoldne Miklavževanje.

STAMPILJKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* Sokolsko društvo Maribor-Matica, Vojni prostovoljci in Rezervni oficirji prireditelji v proslavo Zedinjenja „Slavnostni ples“ v nedeljo, dne 1. decembra 1940, ob 20.30 v vseh prostorih Sokolskega doma. Vstopnina v predprodaji din 10.— pri večerni blagajni din 15.—. Obleka: temna, kroj, narodna noša.

* Vstopnice za Telovadno akademijo, ki se vrši v soboto, dne 30. nov. in za „Slavnostni ples“, ki se vrši 1. decembra v proslavo Zedinjenja dobite v predprodaji pri PUTNIK-u.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, „BATA“.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 23. do vključno 29. nov. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85 ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Melje ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Sreda, 27. nov.: zaprto.
Četrtek, 28. nov., ob 20.: „Za narodov blagor“, Red C. Premiera.

Petek, 29. nov., ob pol 15.: „Cyrano de Bergerac“, Dijaška predstava.

Sobota, 30. nov., ob 20.: „Telovadna akademija fantovskih odsekov in dekliških brožkov“.

Kino

* Grajski kino. Danes na splošno zahtevano „Beli Jorgovan“ Jeanette Mac Donald, in Edy Nelson, izborna igra, krasno petje.

* Esplanado kino. Največji vojni in herojski film z Gary Cooperjem, ki prikazuje zvestobo in tovarištvo francoskih legijonarjev „Beau Geste“.

* Kino Union. Od danes prekrasen umetniški francoski film „Labudova smrt“. V glavni vlogi naša rojkinja Mija-Corak Slavenska.

Udeležite se proslave
500-LETNICE
izum. premakljive črke
Jana G. Gutenberga
7. XII. v Narodnem gledališču
Dram. prikaz, vojaška
godba, pevski nastopi

m Ukrađeno in najdeno kolo, Mesarsko-mu vajencu Vnučcu Stefanu iz Tomšičeve ulice je nekdo pred neko trgovino na Aleksandrovi cesti odpeljal moško kolo znam.

ke "Triumph", last njegovega mojstra. Drugo jutro je našel odpeljano kolo v Trstenjakovi ulici godbenik narednik Vitek Emil ter ga oddal stražniku.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, preklicali dopisovanja in ženski oglasni din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 3.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga se vpošlji v listu skupaj s naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409.— Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

KAM, KJE?

HALO! HALO!
MIKLAVŽEV VEČER
v soboto, 30. nov. v gostilni pri »Viktorju« (breje Kirbiš). Vetrinjska ul. Koncert s plesom, nastop Miklavža. Za dobra vina in vse dobrote preskrbljeno. Odprto do 2. ure jutraj. Vsi viliudno vabjeni. Se priporoča Viktor Stibler. 20486-1

SLUŽBO DOBI

ELEKTROMONTERJA
z večletno prakso, samostojna moč, v visoko- in nizkonapetostnih napravah sprejme Elektrarna Fala d. d. Maribor. Pisemne ponudbe je nasloviti na prednji naslov. 20475-2

preizkušen redilni prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdebelenje. Uspeh z jamčeni! 1 zav. REDINA stane din 8.—. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11.—
DROGERIJA KANC
Maribor, Tyrševa ulica 1 in vse podeželake trgovine

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA

pridnega in dobrega delavca, sprejemem takoj. Studenci, Aleksandrova cesta 25, Lorbek. 20468-2

Sprejemem
PEKOVSKEGA POMOČNIKA
ki zna vsa v to stroko spadajoča dela. Dokl Franc, Ruše št. 66. 20465-2

Išče miz poštene rodbine
DEKLO
spodobno za gospodinstvo. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. lista. 20457-2

RAZNAŠALEC KRUHA
se takoj sprejme z dežele, kateri zna voziti kolo. Pekarna, Limbuš 23. 20455-2

IGRALEC NA HARMONIKO
se išče za nedeljo. Stalna zaposlitev. Vprašati Studenci, Poljana 4, Zimšek. 20449-2

SLUŽBO IŠČE

Službo iščem kot
ŠIVILJSKA POMOČNICA
nairale na deželi. s 15. decembrom. Naslov v ogl. odd. lista. 20483-3

VAJENCI-(KE)

Sprejme se
VAJENEC
z meščansko ali višjo osnovno šolo v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi takoj. Rudolf Cizel, trg. Zerkav-Crna pri Prevaljah. 20485-4

STANOVANJE ODDA

DVOSOBNO STANOVANJE
s kopalnico, mirno, sončno, se s 1. jan. (event. 15. dec.) odda Beograjska 36. 20438-5

Odda se lepo
DVOSOBNO STANOVANJE
z vrtom po ugodni ceni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20474-5

SOBA IN KUHINJA
se takoj odda. Meljska cesta 59. 20463-5

DVOSOBNO STANOVANJE
za 2 osebi, sončna lega, center, se išče Loška ulica 13. 20462-5

STANOVANJE
2 sobi, kuhinja, s pritliklinami vrtom, se odda 1. januarja, po potrebi decembra. Maribor, Marksova 5. 20460-5

DVOSOBNO STANOVANJE
s predsobo in kopalnico, v novi hiši, se odda s 1. decembrom. Tržaška cesta 46. 20453-5

DVOSOBNO STANOVANJE
kabinet, veranda, se odda. Ljubljanska ulica 41. 20341-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda 15. decembra ali 1. januarja. Sp. Radvanjska cesta 3a. 20482-5

Odda se lepo, komfortno, čisto in sončno

DVOSOBNO STANOVANJE
s kopalnico s 1. januarjem ali 15. decembrom. Beograjska ul. 36. 20478-5

STANOVANJE IŠČE

Iščem
ENOSOBNO STANOVANJE
s kabinetom za 15. december v bližini Glavnega kolodvoza. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točen plačnik«. 20448-6

SOBO ODDA

OPREMLJENA SOBA
sončna, se odda s kopalnico in posebnim vodom. Ob železnici 8-I. 20477-8

Mala
PRAZNA SOBA
se takoj odda. Taborska ul. 9. 20473-8

MAJHNA SOBICA
se odda s 1. decembrom mirnemu, zaposlenemu gospodu. Pipuševa 28-II. Ogled od 11. do 14. ure. 20479-8

Odda se
SOBA
prazna ali opremljena, s hrano ali brez. Naslov v ogl. odd. lista. 20479-8

LOKAL

LOKAL
dam v najem, pripraven za malo specerijsko trgovino ali branjerijo, posebno ker je glavna trgovina oddana v najem za druge svrhe. Vprašati pri Božiček Francu. Meljska cesta 9. 20452-10

POSEST

NA SODNI DRAŽBI
pri Okrajnem sodišču v Mariboru 29. nov. se prodaja
LEPO POSESTVO
ležeče v ravnini, hiša z gostilno, v dobrem stanju, in njive, sposobne za hmeljsko kulturo. Najmanjši ponudek din 153.000.—. 20476-11

HIŠICA
z vrtom za 20.000 din naprodaj. Direktini kupci vprašajo: Maribor, Stritarjeva ulica 7, Dolajš. 20472-11

TRGOVCI
obrniki, interesenti pozor! Parcele ob bodoči glavni cesti k pobreškemu mostu na prodaj. Vprašati Aškerčeva ul. 14. Pobrežje (blizu šole). 20467-11

STANOVANJSKA HIŠA
ali vila se kupi. Ponudbe na ogl. odd. pod »Plačam takoj«. 20440-11

TRGOVINA
z meš. blagom, na zelo prometni točki, brez konkurence, se prodaja. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Trgovina«. 20464-11

Kupim dvo- do štiristano-
vanjsko
HIŠO
v Mariboru ali okolici. Ponudbe pod »Gotovina« na ogl. odd. »Večernika«. 20461-11

Prodajam
VRT
v bližini Kralja Petra trga. Naslov na ogl. odd. »Večernika«. 20459-11

HIŠO z vpeliano GOSTILNO
kupim takoj v mestu ali okolici proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z navedbo cene in pogojev na ogl. odd. »Večernika« pod »Gostilna«. 20484-11

OBRT, TRGOVINA

»KERAMIKA«

Hišni posestniki in najemniki, preglejte Vaše peči in štedilnike, predno zastopli zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp. Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Kupujem rabljene
IZOLIRANE ŽICE
vseh vrst. Elektro-Sinič. Meljska cesta 2. 20466-13

GRADIVO

ZIDNA OPEKA
Hiša, ki se bo podrla, z vsemi vrati, okni, tli etc. se prodaja. Čeh, Maribor, Betnavska cesta 4. 20480-15

POHISTVO-OPREMA

Kupim malo rabljeno, črno polirano hrastovo
PISALNO MIZO
in manjšo kombinirano knjižno omaro. Ponudbe poslati na ogl. odd. lista pod šifro »Dobro ohranjeno«. 20427-17

Radi odpotovanja ugodno
PRODAM 2 POSTELJE
eno leseno in železno, 1 dvodelno omaro, kuhinjsko kredenco, mizo in 3 stole, psiho, nočno omarico, železni štedilnik in stroj za rezanje mesa, madrace in dve mreži za postelje in kuhinjsko tehniko. Koroška c. 63, Maribor. 20471-17

MODERNI VOZIČKI
po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Kocija

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 34
Ljubljana, Prešernova ul. 40

ZENSKI KOTICEK

MODRČKI
sjezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri S. Kediš-u. Stalna 1. 11406-18

NOGAVICE
rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine. Oser »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

Pristen
MED IN JABOLKA
razne vrste na drobno oddaja Kmetijska družba, Meljska cesta 12. 20451-18

Dnevno sveža
DALMATINSKA CVETAČA
(karfiola) 1 kg 8 din Skladščke Koražila, Kolodvorska 1, Aleksandrova 51. 20450-18

Zlato in srebro,

o riljante, zastavljajne listke iše nino za nakur

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

Prvovrstne svet. znamke
STEINWAY, FORSTER, STINGEL, SEILER LTD.

Hiša klavirjev

Th. Bäuerle
Maribor, Tyrševa 24

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

GLASBILA

Star, še dobro ohranjen
RADIO-APARAT
4-cestni z zvočnikom na baterije ugodno naprodaj. Vprašati Škof, Pobreška cesta 4. 20456-20

VOZILA

VOZ DVOVPREŽNI
kripa nosilnost 3-4000 kg. v dobrem stanju, se prodaja. Čeh, Maribor, Petarivska c. 4. 20481-22

Prodajam
MOTORSKO KOLO
200 ccm, v najboljšem stanju, zelo lepe oblike. Cena 4500 din. Vprašati in ogleda se v Zg. Dupleku, v lokalu trgovine Greif. 20464-22

PRIDELKI

Imam
5.000 kg JABOLK
bobovec in maščanke, naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20458-23

OPOZORILA

UKRAĐEN
mi je bil 3 dl kozarec v nakupnem »Dobro ohranjen«. Osebo, ki je omenjeni kozarec kupila, prosim, da mi pravi na kateri javi takoj naslov, ker mi bo s tem pomagala odkriti večji tatvino. Mol naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20469-25

RAZNO

VAŽNO ZA VSAKOGAR!
Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalna velika zaloga najnovejših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12. 18218-28

GLASOVITI
Blušec koren proti revmatizmu z navodilom o uporabi se dobi pri Curku, Maribor, Vojaški trg 8. 20454-28

Vajenca

s plačo sprejme »SOFRA«

Maribor, Gregorčičeva ulica 24

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

20454-28

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 17. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.

Miklavževa darila

lepa in cenena, za otroke ter odrasle doblje v knjigarni in papirnici
TISKOVNE zadruge Cankarjeva 1

Albumi, slikanice, knjige, pisarniške potrebščine, nalivna peresa, avtomatični svinčniki, mape itd.